

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASI
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ-SAYI: 134- 1 KASIM 1977 FİYATI: 5 TL

SOMUT GÖREVLER Mİ, GEVEZELİK Mİ ?

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİ-
Sİ GENEL BAŞKANI
BEHİRE BORAN'IN
GÖREVE GAZETESİNE
VERDİĞİ DEMEÇ :

EKİM DEVRİMİ HER YÖNÜYLE YAŞIYOR

☆ Ekim Devrimi'nin ekonomik toplumsal ve politik sonuçlarının zenginliği bilinmiyor. Sıze Ekim Devriminin en önemli sonucu nedir.

☆ Büyük Ekim Devrimi'nin en önemli sonucu, birlerce yıllık dünya tarihinde ilk defa, insanın insanı sömürdüğü sınıflı toplumlar düzeninden sömürünün ortadan kalktığı, sınıfların giderek yokolduğu bir düzene geçişi gerçekleştirmiş olmasıdır. Tarihte ilk defa işçi sınıfı ve müttefikli yoksul köylüler iktidara gelecek tüm kent ve köy, kol ve kafa emekçileri için, tüm haklar ve topluluklar için sömürsüz, adaletli, eşitçi ve bunun için de gerçek anlamda özgürlükçü bir düzen oluşturmuşlardır. İnsanlar, lar, milletler arasında düşmanlık, kin, baskı ve savaş değil, kardeşlik, anlayış ve barış gelişip yerleşmiştir.

☆ Komşumuz Sovyetler Birliği'nde yer alan bu önemli olayın ülkemize yansımaları ve sonuçları neler olmuştur?

☆ Komşumuz Sovyetler Birliği'nde yer alan Büyük Ekim Devrimi o ülkenin sınırları ile sınırlı değildir. Bir önceki sorunuza cevabımda belirttiğim gibi, dünya çapında önemli ve sonuçları olan bir olaydır. İktidar alındıktan sonra sosyalizmin kurulması sorunları arasında geri kalmış ülkelerin durumunun ne olacağı sorunu da ortaya çıktı. Devrimin yer aldığı Çarlık Rusyasında bulunan çok sayıda ulusal ve etnik topluluktan kimileri gelişmemiş, geri kalmış toplumlardı. Devrimin lideri Lenin dünyadaki geri ülkelerin çağdaş ileri düzeye erişebilmeleri için kapitalizm aşamasından geçmek

zorunda olmadıklarını, sosyalizmi son hedef alan ve bazı aşamalarından geçen bir gelişmeyle kapitalizm aşamasını atlayarak doğrudan sosyalizme varabileceklerini açıkladı. Ve Sovyetler Birliği'ndeki geri topluluklar Lenin'in bu açıklamalarına uygun bir gelişme politikası izleyerek bugün gelişmiş sosyalizm düzeyine erişmiş bulunuyorlar. Ayrıca, Lenin sosyalist devrim ile ulusal kurtuluş savaşları arasındaki karşılıklı bağları inceleyip açıklanmış, ulusal kurtuluş savaşlarının ileric, demokratik özünü vurgulamış ve onların dünya devrimci hareketinin bir parçası olduğunu belirtmiştir. Bu hareketlere destek ve yardım sağlamak Sovyet iktidarının bugüne kadar izleyegel-dığı temel politika olmuştur.

Belirttiğim bütün bu noktaların Türkiye için anlam ve önemi açıktır. Türkiye için de kapitalizmi geliştirmeyi bir tarafa bırakıp atlayarak sosyalizm doğrultusunda ilerlemek ve sosyalizme varmak mümkündür. Mümkünün de ötesinde zorunludur, çünkü Türkiye tam bağımsızlığa ve çağdaş, ileri toplum düzeyine ancak sosyalizmi kurmakla erişebilir.

Sosyalist devrimin ve sosyalist ülkelerin ulusal kurtuluş mücadelesi veren uluslara ve halklara yardım konusuna gelince, Türkiye bu yardımı ilk almış olan ülkedir. Ankara'da Büyük Millet Meclisi'nin açıldığı 1920 yılında Sovyetlerle temas sürdürülmüş ve ertesi yılın Mart ayında Türk-Sovyet saldırmazlık ve dostluk anlaşması imzalanmıştır. Bu, Anadolu'da oluşturulan yeni yönetimin devlet olarak resmen ilk tanınmasıydı, onun

işin de çok önemliydi. Yeni Türk devleti yalnızlıktan kurtuluyor, doğu sınırları güvenli altına alınıyor ve çok değerli maddi yardımlar elde ediyordu. Aynı zamanda, süresinde Sovyetler'den Türkiye'ye çok miktarda silah, cephane ve altın gönderilmeye başlanmıştı. Türkiye'ye bu yardımlar yapıldığı sırada Sovyetler Birliği'nin kendisinin bu mallara çok ihtiyacı vardı, çünkü hem devrimi başarmak için ordular göndermiş olan Batılı emperyalistlere karşı, hem de gerici, sömürgeci iç düşmanlara karşı amansız bir savaş vermekteydi. Bu şartlarda yapılan cömert yardımlar, sosyalist devrim ile ulusal kurtuluş savaşları arasındaki uluslararası dayanışma ve birliğin güçlü göstergesidir.

Cumhuriyet'in ilanından sonraki ilk dönemde, Atatürk'ün ölümüne kadar olan sürede Türk dış politikası Sovyetler Birliğiyle dostluk temeline oturdu. Ama büyük sermaye sınıfı burjuvazi ve toprak ağaları kendi bencil çıkarları açısından bu dostluktan ve sosyalizm fikirlerinin halk arasında yayılmasından, tutunmasından korkuyorlardı. Onun için 1930'ların son yıllarından başlayarak Türkiye yeniden Batılı emperyalistlere yöneldi ve giderek başını Amerika'nın çektiği emperyalizme her yana bağlı hale geldi. Bugün Türkiye'nin içinde bulunduğu ve halkı ezen zorluklar, karşılaştığı sorunlar ulusal çıkarlara aykırı bu po-

litikanın sonucudur.

☆ Ekim Devriminin yaşayan yönlerinden söz eder misiniz?

☆ Ekim Devrimi her yönüyle yaşıyor. Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Devrimin açtığı yolda ilerleyerek sosyalizmin kuruluşu aşamasını tamamladı ve çok gelişmiş sosyalist toplum düzeyine erişti. Şimdi komünist aşamaya geçmenin çalışmaları içindedir.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Sovyetler Birliği dışında daha başka Avrupa, Asya ve Afrika ülkeleri ve Amerika'da Küba da sosyalizme yöneldi; sosyalizm tek ülkede olmaktan çıkarak dünya sistemi oldu. Bugün dünyanın gidini belirleyen esas güç dünya sosyalizmidir.

☆ Ekim Devriminde işçi sınıfı partisinin yeri ne olmuştur?

☆ Ekim Devriminde işçi sınıfı partisinin öncüsü, yönlendiricisi, yöneticisi olmuştur. Sosyalist devrimi işçi sınıfı ve müttefikli emekçi sınıflar yapar, ama yapabilmeleri için işçi sınıfının partisine, onun örgütleyici ve yönetici gücüne ihtiyaç vardır. Politik örgütlenme yani Parti olmadıkça işçi ve emekçi sınıflar dağılık yığın olarak kalırlar. Ekim Devrimi partinin işlevi ve önemi konusunda ilişkin bu doğruları pratikte ispatlamıştır.

Boran ve Sargin SSCB'ye hareketten önce Yeşilköy havalalanında

YURUYUŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

Sahibi: Nihat SARGIN • Genel Yayın Yönetmeni: Osman SAKALSIZ • Yazı İşleri Müdürü: Metin CULHAOĞLU • Teknik Sekreter: Bülent ARTANLI • YÖNETİMİ: Konur Sok. 15/8 Kızılay - ANKARA Tel: 37 45 81 • İSTANBUL BÜROSU: Piyerolü Cad. 21/1 Çemberlitaş İSTANBUL Tel: 26 35 67 • ABONE KOSULLARI: Yıllık: 200 TL, 6 Aylık: 100 TL • Posta Kodu: YURUYUŞ Dergisi 100234 • İLAN KOSULLARI: Arka Kapak (Renkli): 15 000 TL, Arka Kapak (Siyah Beyaz): 12 000 TL. İc razılarında satılan sayıları: 40 TL. Yayın İlanları % 50 indirimlidir. ©EASKİ: Daily News Web-Ofset Teşhis

CHP POLİTİKASINDA AÇIKLIK

YÜRÜYÜŞ

Politikada açıklığın birbirine zıt iki nedeni var. Biri, güçlü ve etkin olanlara özgü açıklık. Güçlü, etkin ve inandırıcı olanlar, geniş bir manevra alanına sahip. Bu geniş alan içerisinde açıklık düzeyini kendileri saptıyorlar. Güçlü, etkin ve inandırıcı oldukları için de azami açıklıktan çekinmiyorlar.

Bir de, gücünü ve inandırıcılığını giderek yitirenlere özgü bir "açıklık" var. Buna bir bakıma "zoraki" açıklık demek gerek. Güç ve inandırıcılıklarını yitirenlere açıklığı, çaresizlikten ileri geliyor. Manevra alanlarının giderek daraltılmasından ileri geliyor. Artık ötmeyecekleri, kapatamayacakları için açık oluyorlar.

Inandırıcılıklarını ve güçlerini yitirenlere sergilediği açıklığın örnekleri görüyoruz. Bunlar, daha önce türlü kılfılarla gizlemeye çalıştıklarını şimdi gözler önüne seriyorlar. Örnek olarak CHP Genel Başkanı Ecevit'in geçtiğimiz hafta söylediklerine bakmak gerek:

"CHP olarak, son derece bunalımlı durumda bulunan ülkemizde, ortama daha çok gerginleştirmek için çok dikkatli davranıyoruz, belki bazı çevrelerde suskunluk olarak yorumlanabilir. Fakat bu daha çok hükümeti oluşturan partilerin içindeki iyi niyetli unsurlara durumu düzelterek için bir zaman ve fırsat sağlama düşüncesinden kaynaklanıyor. Çünkü ben inanıyorum ki, hükümeti oluşturan partilerin içinde de halkın duyduğu ızdırabı paylaşıyor, yüreklerinde duyan ve devletin içine sürüklendiği bunalımdan tedirgin olan kimseler vardır. Onların kendi görevlerini yapmalarını umutla ve saygıyla bekliyoruz. Fakat bu bekleyiştiren bir sonuç çıkmadığı takdirde CHP üzerine düşenleri yapacaktır. Özellikle önümüzdeki yerel seçimlerde bu konulardaki düşüncelerimizi kamuoyuna fakat Türkiye'de zaten gergin olan ortama büsbütün gerginleştirmemeye özen göstermeyi de bir sorumluluk göreceğiz sayıyoruz."

Bu sözlerin önemini ve açıklığını anlamak için, bir yıl öncesini hatırlamak yeterli. Bir yıl öncesi, Birinci MC dönemi. Birinci MC döneminin politika açısından iki özelliği var. Birincisi, bugünkü gibi, baskı, saldırı, cinayet ve faşistleştirme dönemi olması. Bu açıdan iki MC arasında bir fark yok. Fark, her iki dönemde, CHP ve liderinin "umut" olma düzeyinde. İnandırıcılığında. Bundan bir yıl önce CHP ve lideri "umut"luğunu, inandırıcılığını bugünkü kadar yitirmiş değildi. Herkesin hatırladığı: Birinci MC'nin töreni karşısında CHP lideri "dünyada bugüne kadar denememiş muhalefet yönetimleri"nden söz etti. "Düzeni, düzenin çarkları dönerken değiştireceğini" ilan etti. Böylesine sözlerin öylesine kamuoyu üzerinde bir ölçüde etkili olduğuna kuşku yok.

Ancak CHP'nin dünkü ve bugünkü beklentileri arasında bir fark bulunmadığına da kuşku yok. Dün, Birinci MC'nin çöküşü üzerindeki beklentiler, MSP'nin MC'den kopmasına dayandırılıyordu. Bugün İkinci MC'nin çöküşü üzerindeki beklentiler bazı parlamenterlerin sonucu "saygı ile" beklenen "ızdırıp"larına dayanıyor. Arada hiç bir temel fark yok.

Beklentiler arasında hiç bir fark yok. Ancak beklentilerin açıkça ortaya konmasında fark var. Açıklık düzeyinde fark var. CHP, Birinci MC'nin çöküşü konusundaki gerçek umudunu "görülmemiş yöntemler", "muhalefette düzeni değiştirme" gibi çıkışlarla az çok örtmeyi başardı. Bugün ise bunu hem yapmıyor, hem yapamıyor. Yapmıyor, çünkü inandırıcılığını yitirdiğini biliyor. Yapamıyor, çünkü sıkıştırdığı alanda büyük sermaye onu "dobra dobra" konuşmaya zorluyor.

Niçin? Başlıca iki nedeni var. Birincisi şu: CHP, özellikle Haziran seçimlerinden bu yana hızlı bir iniş gösterdi. Büyük sermayenin köşesine sıkışıkça, kitlelerden yana manevra ve esnekliğini giderek yitirdi. Artık, bu konumdaki bir CHP'nin "sihirli" sözlerle kamuoyunun ağızına bal çalması mümkün değil. Artık kapalılığı bir silah olarak kullanamıyor.

İkincisi ise daha önemli bir neden: Büyük sermaye ile kurulan ilişkiler. Bunun için de CHP'nin 4 yıllık gelişimini izlemek gerekiyor. CHP 1973 yılına ve seçimlere farklı bir açıklıkla girdi. Emperyalizmi, ABD'yi ve büyük sermaye-

yeyi kendi ölçülerinde tutarlı bir biçimde karşısına aldı. Devletleştirmelerden bile söz etti. Ancak, kısa süreli iktidar deneyimi, CHP ile büyük sermaye arasında ciddi bağların kurulmasını sonlandırdı. Bu bağlar, muhalefete düşmesinden bu yana giderek sıklaşıyor: Bağlar sıklaştıkça CHP'nin manevra alanı daralıyor. Bağlar sıklaştıkça CHP, sermayenin köşesinde dar bir alana sıkışıyor. Sıkıştığı bu dar alanda, büyük sermaye CHP'nin dışlarını teker teker söküyor. Dışları teker teker sökülen CHP giderek daha büyük bir açıklıkla emperyalizme ve büyük sermayeye yanaşıyor. Emperyalizme ve büyük sermayeye karşı olmadığın vurgulamak için daha "açık" olma gereğini duyuyor. Son demec de bunun örneklerinden biridir.

Haziran seçimleri döneminde CHP üst yöneticilerinden Hasan Esat Işık özellikle vurguladı: "CHP olarak dış ilişkilerimizi seçim kampanyasının dışında tutmaya özen gösteriyoruz." CHP tarafından emperyalist ülkelere verilen açık bir bono. Ancak 1 Mayıs olaylarından sonra CHP Genel Başkanı'nın CIA'dan söz etmesi kimilerinin bu açıklığı görmelerini engelledi. Genel Başkan'ın Bursa mitinginde CIA'yı aklamaları ile açıklık yeniden arttı. Bugün ise ortada bir gerekçe ya da sözle örtülmeyecek bir açıklık var. CHP liderinin açıkladığı "muhalefetsizlik" gerekçeleri, aynı zamanda ABD ile, IMF ile sürdürülen ilişkilerde de bir yeşil ışık oluyor: CHP'nin tüm bunlara hiç bir itirazı yok.

Bir zamanlar "işçi sınıfından yana CHP" vardı. CHP'nin ne ölçüde işçi sınıfından yana olduğu üzerinde çok tartışıldı. Bugün bu tartışmalara duyan gerek büyük ölçüde azaldı. Çünkü ortada somut bir durum var. Çünkü ortada CHP tarafından sergilenen bir açıklık var. CHP, başta İstanbul'lu büyük sermayedarlar olmak üzere, burjuvazi tarafından sıkıştırıldığı dar alanda, lokavt konusunda şu ölçüde açık konuştu:

"Yeni çalışma mevzuatının ülkemizde kendi haline bırakıldığı vakit, müdahale edilmediği vakit en iyi sonuçları verebileceğine inanıyorum. Bunun bazı eksiklikleri, fazlalıkları olabilir. Bu düşüncede olduğum için çok zorunlu bir durum olmadıkça ve aşıktan yasa dışı uygulamalar olmadıkça iş uyuşmazlıklarına girmemeye ve bir yorunda bulunmama dikkat ediyorum."

CHP'nin bir süreç içerisinde bu dar alana sıkıştırılmasında, büyük burjuvazinin ve AP'nin izlediği usta politikanın da hakkını vermek gerek. Bunun için de büyük sermayenin planını özetlemek gerekiyor. Bu plan şu: MC iktidarından yarar umulduğu sürece, muhalefetteki CHP'yi alabildiğince etkisiz ve pasif kılmak, onu mümkün olduğunca kendi solundan ve kitlelerin özelemlerinden uzaklaştırmak. MC iktidarı burjuvazi için misyonunu tamamladığı anda da, daha bugünden açık bırakılmasına özen gösterilen kapılardan birini kullanarak CHP'yi bugünkü MC ortaklarından biri ile, tercihan AP ile buluşturmak.

Burjuvazinin fedakar politik çıkışı AP her iki aşamada da burjuvazinin politikasının temel direği. AP'nin büyük burjuvazinin hem bugünü hem de yarını açısından işlevi var: Bugün, burjuvazinin tercihi olan MC'yi ayakta tutuyor. Yarın burjuvazinin yeni iktidar kombinasyonları baş rolü oynayacak.

Tablo özetle şöyle: Büyük burjuvazi bir yandan güncel ekonomik ve politik hedeflerine MC ve onun temel direği AP ile ulaşmaya çalışıyor. Ama bu sürecin "fazla ses çıkmadan" ve pürüzsüz işlemesi gerek. Bunu sağlamak için de, büyük burjuvazinin sözcükleri "bu hükümetin bir işi var sorunu çözemeyeceği" yolunda ardarda demecler patlatarak CHP'yi pasif bir umut uykusuna yatırıyorlar. AP içindeki "çatlak" ya da "faziletli" sesler bu uykuyu daha da derinleştirmeye yarıyor. Uykuda iken iktidar iştihası böyle kabaran CHP bir yandan iktidar için sorun olmazken, diğer yandan büyük burjuvaziye daha açık bonolar veriyor. Hem bugün hem de yarın "uslu" ve "ağırbaşlı" olacağına söz veriyor.

Ve kimsenin kuşkusu olmasın. Demokratik güçlerin muhalefeti bir yana, eğer kısa dönemde burjuvazinin repertuarında yeni bir kombinasyon yoksa, bu oyun sürer gider.

BÜYÜK SERMAYE EĞLENİYOR

"-Türkiye'de siyasi cinayetler ve can güvensizliği kanıksanamayacak kadar vahimdir..."

Geçtiğimiz haftanın Çarşamba günü Cumhurbaşkanlığı köşkü önünde söylenen bu sözlerin içeriğini kimsenin kanıksadığı yoktu ama Türkiye'de 2,5 yıl aşkın zamandır bu sözden zırm adım öge geçmeyen politikanın kanıksandığı bir gerçektir...

Ve sözler şöyle devam ediyordu: "Bize göre bu sorun ülkenin baş sorunu olmakta devam etmektedir. Bir noktada bu sorun Türkiye'nin ekonomik sorunlarıyla da bağlantılıdır..."

Tekrarında salt unanılmayan bir "tekrar"ı vurgulamak için yarar gördüğümüz bu sözlerin sahibi CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit idi...

CHP-AP koalisyonu propagandasını adeta bir bombardıman niteliğine büründürdüğü geçtiğimiz hafta Ecevit'in Cumhurbaşkanıyla görüşmek için Çankaya Köşküne çıktığı haberi başkente çeşitli biçimlerde yorulmuşken, CHP Genel Başkanı köşkten ayrılarak, 2,5 yıldır tekrarladıklarının üstüne bir şey eklemiyordu...

BALONLU ÇİKLET

Büyük sermaye temsilcilerinin önceki haftaki CHP-AP çıkartması, başında ve politik kulislere çiğnene çiklet haline getirilerek, CHP yönünde bir sesizlik, AP kesiminde ise lıprtı gözlendiği gibi değildi ama CHP'lilere sorarsanız durumdan "emin", AP'lilere sorarsanız durumdan "endişeli" görünüyorlardı...

CHP yönünden AP vadileri nasıl görünüyor?

Doğrusu bu ya "hikâye" gibi görünüyordu, ama tekrardan adeta zevk alınan yalama yapılan bir hikâye gibi...

Neydi?
● Demirel, zor durumdaydı!
Sonra?
● AP grubu karıştı!
Daha daha!
● MC dağıldı, dağılacaktı!..
Bu çerçevede teslim etmek gerekir ki, CHP cephesinde yeni bir şey yoktu...

Ama doğrusu bu ya, eski hikâyede tek bir yenilik vardı:

- Büyük sermaye, açıkça Demirel'i karşısına almıştı...

Ve yorumu geliyordu arkadan:
- Bu durumda sermaye çevreleri zor durumdaydı, onun için de, sermaye çevreleriyle CHP pekala pazarlık yapabilirlerdi...

TEK YENİLİK!

Eski hamamın yeni taaı buydu, CHP-AP koalisyonu ne demektir? Demirel'in gözden çıkarılması kadar karmaşık ve yenden kopuk görünmüyordu. CHP, tek düze ve dar bir politik kanal içinde zaptı rapt altında mıydı, değil miydi?..

Ne yünden bakılmasın bakılan böyle görünüyordu. CHP Genel Başkanı "Cumhuriyet ilk kez ciddi tehlikelerle karşı karşıya" diyordu ama bunun yeni tarafı da yoktu...

AP KANADI

AP kanadından CHP ufkuları nasıl görünüyordu?

Bu konu, doğrusunu söylemek gerekirse, CHP yönündeki kadar karmaşık ve yenden kopuk görünmüyordu. CHP, tek düze ve dar bir politik kanal içinde zaptı rapt altında mıydı, değil miydi?..

Ne yünden bakılmasın bakılan böyle görünüyordu. CHP Genel Başkanı "Cumhuriyet ilk kez ciddi tehlikelerle karşı karşıya" diyordu ama bunun yeni tarafı da yoktu...

Meclis başkanlığı turlarıyla, CHP genel kurulda bile değil kulilerde tutulabiliyor muydu? Tutuluyordu.

Hayat pahalılığı, baskı, kıyam, cinayete karşı toplumsal tepki ve muhalefet CHP omuz desteğinden uzak tutulabiliyor muydu? Evet...

Korkunç bir zam bombardımanına arzulan en az hasarla geçirilebiliyor muydu? Evet. CHP bu konuda gereken kolaylığı zımnen ve zımnen olarak kendilerine hediye etmişti. Memurlara dağıtılacak bir ek ödemeye kimsen toplumsal tepki denge pansumanlanabilir miydi? Neden mümkün olmasındı?

Geniye yerel seçimler katıyordu. O konuda da CHP'nin Eyüboğlu-Topuz kligi çeşitli delege oyunlarıyla Başkanla-

rının zımnı icazeti tahtında, yapacakları tahribatı yapıyorlardı...

BİRAZ ZAMAN, BİRAZ DA...

AP ve genel başkanı yönünden CHP görünümü buydu. Geriye MC'ye karşı tepkilerin MSP'ye yönlendirilmesi kalıyordu. Bu konuda da, fazla bir güçlük çekilmiyordu. Malum basın, bütün şemşeklerini gene "Erbakan kafası"na indiriyordu. Tek suçlu, Erbakan'dı. Gayrı ciddi işler yapıp, devletin içte, Türkiye'nin dışta itibarını "beş paralık" ediyordu! Hani söylenenlerde doğruluk payı yok değildi ama ekaikti. Türkiye'nin itibarı sadece Erbakan ile değil, Demirel ve Türkçe kafalarının yanyana ve iççe geçmesiyle iki paralık oluyordu...

MC ve başı, bu çerçevede biçimlenen politikalarıyla, iki paralık siyasal manevralarıyla CHP'yi kolu ve kanadıyla sarmaya alabiliyordu...

BÜYÜK SERMAYE NE DİYOR?

Siyasal gelişmelerin geçen haftaya dayanan sahnesi böyle bir tablo yanıtıran, büyük sermayenin İstanbul ve Çukurova kanatları söz birliği içinde CHP-AP koalisyonu için propaganda ve dayatmasına hız vermiştir.

Ancak olayın görünen yüzü budur. Görünmeyen yüzünde ise bir başka taktik akıldan uzak değildir.

MC'ye karşı toplumsal tepkinin bugünkü doruk noktalarında büyük sermayenin MC'ye karşı sesiz durması biraz tuhaf kaçmaz mıydı?

Artık pek "kör kör gözüm parmağına" olabilecek böylesine bir sesizlik yerine "işler yürümüyor, CHP-AP kurulmadır" şeklindeki çıkış yüzüne olamaz mıydı?

CHP'nin dondurulduğu serince, büyük sermaye için manevra alanları alabilirdiğince çoktur. Kesin bir formülasyon yerine daha seyyal, zigzaglı bir hareket, serbestisi doğrusu büyük sermaye adına aranılabilecek bir sermaye olacaktır. Ve görünen odur ki, büyük sermaye tüm ekonomik çözümsüzlüklerine karşın kendi lehine alabilirdiğince zengin politik çözümlere mahiptir... Bu yönüyle de büyük Sermaye eğlenmektedir.

İlerleyenler ve gerileyenler

Aradan tam yedi yıl geçti. Yedi yıl önce, Türkiye İşçi Partisi'nin 4. Büyük Kongresi toplanmıştı. Yedi yıl önce 4. Büyük Kongre ile partinin oturduğu sağlam bilimsel sosyalist çizgiyi kutlayan partililer, yedi yıl sonra Ekim Devrimi'ni kutlama coşkusu içinde hazırlıkların sürdürüyorlar. Yedi yıl önce tırnaklarıyla tutunarak ögütü bozgunculara, maceracılar, kıscası burjuvaziye teslim etmeyen sosyalistler, yedi yıl sonra örgütlü hareketin geldiği noktaya kuançlı bakıyorlar.

Yedi yılda ilerleyenler oldu, gerileyenler oldu. Yerinde sayanlar da oldu. Yedi yılda ilerleyen yalnızca işçi sınıfı ve onun örgütü. Yedi yıl önce 15-16 Haziran'ı yaratan işçi sınıfı, bugün 15-16 Haziran'daki gücünün ve bilincinin çok ötesinde. İlerleyenlerin başında işçi sınıfı

Yedi yıl önce uluslararası konulardaki tutumu ile, partinin örgütlenme biçimi ile, sorunları ele alışıyla 4. Büyük Kongre'de önemli bir adım atan örgütlü sosyalist hareket, yedi yıl sonra 4. Büyük Kongre'nin temel ilkelerini adım adım hayata geçirme uğraşı içinde. Yedi yıl önce 4. Büyük Kongreyi yaratan örgütlü hareket, bugün yedi yıl önceki gücünün ve bilincinin çok ötesinde. Yedi yılda ilerleyenlerin arasında örgütü sosyalist hareket var.

Yedi yılda gerileyenler, yerinde sayanlar var. Yedi yıl önce CHP içinde başlattığı hareketle sokağa açılan, CHP'nin köklü bürokrasisine karşı, idare-i maslahatçılığa karşı saygın bir mücadele veren Ecevit hareketi bugün sormayeden, emperyalizmden "izin" alabilme uğraşı içinde. Yedi yıl önceki Ecevit hareketi, bugün daha geride. Yedi yıl içinde gerileyenlerin arasında Ecevit'in ortanın solu hareketi de var.

Yedi yılda gerileyenlerin arasında, en başta sermaye var. Sermayenin yedi yıl önce belirginleşen gerilemesi bugün de sürüyor. Gerileyen sermaye daha açık, daha pervasız, daha acımasız saldırılar içinde. Bütün bunlar, gerilediğini ve gerilemede geldiği noktayı gösteriyor.

Bir de yerinde sayanlar var. Yedi yıl önce "şu, şu, şu ve şu grubunun iyi unsurlarının bir araya gelmesiyle Türkiye'de proletaryanın partisinin oluşacağını" savunuyorlardı. İşçi, zamana, bilinmeyen bir zamana bırakıyorlardı. Böyleleri bugün de var. "A, B, C ve D gruplarının en iyi unsurlarının bir araya gelmesiyle" ve "ileride" proletaryanın partisinin oluşacağını söylüyorlar. Yedi yıl önce söylenenler, bugün de söyleniyor. Yedi yıl önce yerinde sayanlar, bugün de yerinde sayıyorlar. Ancak, söyledikleriyle yerinde sayıyorlar. Oysa özünde onlar da geriliyor. Çünkü zamana karşı aynı şeyleri söylemek her zaman tutarlılık değil. Söylenenler yanlışsa, zamana karşı aynı şeyleri söylemek tembellikten ve laçaklıktan öte birşey değil. Gerileyenlerin arasında onlar da var.

● Niyazi Usta ölmeyecek.

BURJUVA PROPAGANDASININ SİS PERDESİ

Raşit KAYA

Demokratik muhalefeti öndürme girişimlerine karşı

"Önlemler", "düzenlemeler, pahalılık, geçim zorlukları, enflasyon, Meclis Başkanı seçememe, enerji kısıtlaması, trafik kazaları, politik cinayetler... Liste çok uzun. Kısaca söylemek istersek ülkemizde derin bir ekonomik, politik, sosyal bunalım yaşanıyor.

Bu koşullarda son günlerde büyük tirajlı basında bir tartışma sürdürüldü; "MC sallanıyor, düştü, düşüyor, hayır düşmeyecek ama düşmeli, AP içerisinde ayrılıklar belirliyor" vb.

Öte yandan Mess lokavtı yapmış, 4500 Maden-iş üyesi işçi isten çıkarılmış. Umurlarında mı? Ama işten çıkarmalar başka kesimlerde de sürüyor. İşyerleri "faaliyetlerini tatil" ediyorlar. Emekçiler "faaliyetlerini tatil" edemeyeceklerine göre anlam çok açık "yaşamlarını tatil ediversinler". Nasıl olsa geride yedek çok!

BURJUVAZİ TELAŞTA

Bu durumu gizlemek olanaksız hale geldi. Artık Babalı'nın "durum"cuları ve benzerleri de telaşla "patlama noktalarından, tahammül sınırlarından" söz etmeyi yoğunlaştırmaktalar. Çünkü bunalım sözcüğü halkın günlük diline girdi, çünkü bunalım yaşanıyor.

Bu koşullarda tüm sorunların kaynağı olarak MC gösterilmek isteniyor. MC dağılırsa bunalım sona ereceği gibi. Ama "bunalım"ın varlığını MC de kabul ediyor. Başbakan televizyonda söyledi. Bunalım koşullarına karşı muhalefet sesleri, demeciler birbiri ardına yükseliyor. Radyo-televizyon ile günlük büyük gazetelerde bu konuda sanki bir yarış var. Yarışta öncüllüğü MC ve yandaşları kimseye bırakmıyorlar. En "etkin muhalif" demeciler MC partileri ve yandaşlarıncı

verilmekte. "Şu yapılmalı, bu yapılmalı". "Ölkü"lü Bir'ler, Der'ler en fazla somuta inip en geniş tepleri demecilerle renler ortaya çıkarıyor.

Yaşanmacılar arasında "umut"cular da önemli yer alıyorlar. "Bekleyin geliyorsunuz, ama bekleyin işte". Söylenen bu. Neyi bekliyecekmiz? AP'iden çöküyormuş, "vicdan"lar ses vermeye başlamışlar. AP'dan gelen sesleri beklememizi isteniyor. Umud gazetesi AP'li parlamenterlerin konuşmalarını aynen yayınladı. Yorumuz, eleştiriz. "Kopuş"ta açık kapı bırakılıyor zahir. Financacı katırları bu kez ürktürülüyor. Ama AP'iden gelen ses, önce sol'a karşı olduğunu, AP "felsefesi"nin en iyi savunucusu olduğunu söyleyerek Süleyman Bey'in çözüme veyarsın ediyor. Söyledikleri özette şöyle: "Taban kayıyor çünkü AP milletvekillerine ortaklarımız kendi Bakanlıklarında iş takip ettirmiyorlar". Ne işi, kimin işi? AP Giresun yetkilisi daha da açık. "Kendilerine istikbal temin edemediğimizden gençler AP'ye gelmiyor, MHP'ye gidiyorlar". Çok yönlü bir itiraf bu. Önce AP'de başkaldırıların taleplerini ortaya koyuyor, sonra MHP'nin vurucu güçlerinin "ülkü"lerini.

"UMUT PARTİ"ŞİNDE NAYLON DELEGE

Durum CHP ve yandaşları cephesinde de çok farklı değil. Uzun süre Meclis başkanı konusunda demecilerle idare edildi. Sonra CHP hareketlendi ve karşıtı. Daha doğrusu devresel iç karışıklıklar tekrar yüze vurdu. Yerel Seçim adayları ile vetolar, istifa tehditleri, naylon delegeler konuları ortaya çıktı. Görünüşte kıyasıya bir boğuşma sürüyor, Genel Merkezlerle karşıtları arasında. Bunlar CHP'nin programı, toplumsal demokratik muhalefet mücadelesi yöntemleri, kısaca toplumun içinde bulunduğu çok yönlü bunalımdan kurtulma konusunda farklı şeyler getirdikleri şimdiye kadar? Olanlara Parti'de yer kapma mücadelesi demek çok zor. "Naylon" delege ne demek, daha açık adı konsa, bir nevi sahtekarlık dene ya! "Umud" partisi de anlaşılın iktidarı Bakanlıklarda, başka "devlet" kapılarında iş takip edebilecek için istiyor.

Baskıya, teröre, lanetledikleri faşizme karşı CHP'yi "demokrasinin kurtarıcısı" olarak gören ileri çevreler ne yapıyorlar! Görünürde CHP'ye kızmaya başladılar. CHP "ataletini" sürdürürse tabanın kendisini aşacağını "gözlem"liyorlar. Bunalımın gerçek çözüm programları onları fazla ilgilendirmiyor. Mantık açık, CHP'yu uyarıyorlar, sol görünümünü koru yoksa gerçek sol gelir diye. Böylece Halk kitlelerinin kuşatılması tamamlanmış oluyor. Ancak bu sonuncuların işleri biraz daha zor. Sol görünümünü korumak gerekir. Onun için yürekleri parçalanarak "Sol'un bölünmüşlüğü"yle dertleniyorlar. Böylece, mevcut düzende "Kamu Oyu" yaratıcısı olabilecek, madde olanaklara sahip bütün unsurlar ortala-

ğı bir derece sis perdesi ile kaplamayı becerabiliyorlar.

Sorun bu sis perdesinin dağıtılmasında. Bunun için silli görüntüler altındaki özün yakalanması gerekiyor.

BUNALIM YAŞANIYOR

Bugün bunalımı kimse yadsımıyor. Çünkü bunalım yaşanıyor. Egemen sınıfların yapmak istedikleri bunalımın kitlelerce bir bütün olarak algılanmasını önliyerek, çeşitli görüntüler etrafında kargaşalık yaratabilmek. Bunun için ideolojik mücadelesine, propagandasına yoğunluk ve çeşitlilik kazandırıyor. Bu ideolojik mücadelenin işçi sınıfı, emekçiler, tüm demokratik güçler açısından tutarlı ve başarılı verilmesi, sorunun, yani bunalımın özünü gözden kaçırmamayı gerektiriyor.

Türkiye'de bunalım mevcut sistemin niteliğinden gelen yapısal bir buhran. Kapitalist sistemin içinde bunalıma çözüm bulmak olanaklı değil. Bunalıma çözüm, kapitalist sistemi veri olarak almıyan yaklaşımlarda yatmakta. Böyle olunca bunalıma karşı mücadele, bunun her türlü güncel görüntüsel büyük burjuvaziye ve bağlı olduğu emperyalizme karşı mücadeleden ayrı düşünülemez. MC'nin çökertilmesi demokrasi mücadelesinde kuşkusuz önemli bir adımdır. Bunun nedeni büyük sermaye-emperyalizm iktidarının MC'de simgelelenmesindedir. Ancak MC'nin alması, programıyla, bunalıma çözüm önerileriyle, faşizmi geriletmeye yönelik, onun maddi temellerini yok edecek önlemleriyle öngörmeden MC'yi dağıtmak fazla anlam ifade edemez. Bunalımın maddi temellerini hedef almayan bir hükümet CHP'li de olsa çözüm oluşturamaz.

MÜCADELE SERTLEŞİYOR

Bu irdelemeden sonra tekrar yaratılmak istenen sis perdesine dönersek, görünüm şöyle: Bunalım toplumsal yaşamın tüm alanlarını etkilemiş durumda. Emekçiler, Halk kitleleri durum değişmesini özliyorlar. Özlemekten de öte talep ediyorlar. Burjuvazi ise ekonomik, sosyal haklara, demokratik hak ve özgürlüklere saldırısını yoğunlaştırıyor. Burjuvazinin doğrudan saldırıları toplumsal yaşamda demokratik güçlerin birlik ve dayanışmasını, örgütlü mücadelesinin nesnel koşullarını yaratıyor. Bu nesnel koşullar yanında yakında yer talep ediyorlar. Seçimler her zaman kitlelerin politikaya duyarlı hale geldiği, gerilimlerin harekete dönüştüğü dönemlerdir. Daha seçim ortamı öncesi Yurdun çeşitli köşelerinden pahalılığa, faşizme karşı örgütlü kitle eylemleri ses vermeye başladı. Bu ortamda burjuvazinin dayatılan saldırıları hem burjuvazi hem emekçiler için daha da önem kazanmakta. Burjuvazinin dayatılan saldırılarının ilki emekçilerin örgütlü mücadelelerini bozmaya yönelik girişimlerdir. Bu konuda DİSK'te olanlar acı bir örnek. DİSK'li "yediler" yıl sonuna kadar, bu mücadelesine üstten kör tıpa vuruldu.

BURJUVA PROPAGANDASI NEYİ HAZIRLIYOR?

Burjuvazinin dayatılan saldırılarının tamamlayıcı bir yönüde başta çizdiğimiz sisli tabloyu yaratmak, bu yönde çok sesli yoğun propaganda yapmak. Bugünkü tablonun özü şöyle: Önce bunalımın kabullenilmesi, sonra özünden boşaltılarak kabahatin MC'ye yıkılması. Sistem, yapısal temeller böylece aklanmış olacaktır. Burada başarılı olabilmelerinin bir koşulu da MC'nin yıkılabileceği umu-

Boran ve Sargın Çarşamba

günü

Moskova'ya hareket etti

Ekim Devrimi'nin 60. yılı kutlama törenlerine çağrılı bulunan Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran ve Genel Sekreter Nihat Sargın geçtiğimiz hafta Çarşamba günü uçakla Moskova'ya hareket etmişlerdir.

Yeşilköy havaalanında kalabalık bir partili grubu ve SSCB İstanbul Konsolosluğu görevlileri Boran ve Sargın'ın hareketi sırasında hazır bulunmuşlardır.

Daha önce çeşitli parti liderlerinin yurttdışı gezilerinde gazetecilerin uçağa kadar gelerek görevlerini yapmalarına karşılık, Boran ve Sargın'ın ayrılışları sırasında Emniyet görevlilerinin, uçağa bi-

niş sırasında resim çekilmesine izin vermemeleri dikkati çekmiştir.

Öte yandan, Türkiye İşçi Partisi'nin 6 Kasım gecesi İstanbul'da Spor ve Sergi Sarayı'nda düzenlediği "Ekim Devrimi ve Türkiye" gecesinin hazırlıkları sürmektedir. Ekim Devrimi'nin Türkiye'de ilk kez kutlanacağı bu geceye yalnızca İstanbul'dan değil, Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden ilerici, demokrat ve sosyalistlerin katılacakları belirtilmektedir.

Geceye katılacak sanatçılar arasında Genco Erkal, Rahmi Saltuk, Timur Selçuk ve Ruhi Su da bulunmaktadır.

KADEMELER...

TÜSLAD'ın önceki hafta açıklanan raporundaki "ara rejim" tehdit duvarının arkasında sırasıyla CHP-AP formülü ile mevcut MC oğusu vardır. Ve gelişmelerin seyrine göre, MSP'nin eritilmesi oğusu kuvveden füle çıkınca da, bir "erken seçim" çağrısı da yedekte bekletilmektedir. Seçimi 1981'e bırakmamamın aranan koşulu ikilidir.

MSP'nin erimesi, CHP'nin çökertilmesi...

Bu iki koşulun iç ayrıntıları da, eriyen MSP'nin MHP'ye ve olabildiğince AP'ye kanaliz edilmesi ve CHP'nin sermaye manyetğinde iyiden iyiyi sarantıya uğratılmasıyla ilgilidir.

Türkiye'de halen sahnelenen burjuva politikalarının birbirlerinden kopuk gibi gözükken kordonları yalıtılmış bir bütünlük arzederken, sosyal demokrat CHP'nin politik sürükleniş ve "terminoloji şehvetinden" uzak, hattı hareket planı olanca cılızlığıyla, çıkmazlarda bekleyiş ve kısır iç çekişmelerle şekillenmektedir.

CHP bütünü ustalığını, gürlütsüz patirtirisi bir yerel seçim öncesi aday erozonu üzerine yoğunlaştırmış durumdadır. Genel seçimlerin aksine "veto"lara pek gidilmeyecek, ek delege ve delege kıymatıyla yerel dengeler genel merkeze yönlendirilecektir. Tabii bu arada "naylon delege"likler, "önemli olarak" hayayet kuruluna sevkolumnalar giria gilmektedir.

VETO OLMAZSA...

CHP'nin politik ustalıkları bu konularda alabildiğine zenginleşmektedir.

"veto dışında ayak oyunlarıyla kıyılması kararlaştırılan isimler konusunda çeşitli suç tarifeleri çıkarılmıştır. Bunların en başında "eski TIP'li olmak" suçu gelmektedir.

Fis-kos mekanizması bu suçu okumaktadır.

Bu durum doğal olarak, CHP'nin ilerici, demokrat unsurlarına tepkiyle karşılık olmaktadır.

Çünkü onlar görmekteydiler ki, CHP'de, "eski AP'li olmak", "eski MSP'li olmak", "eski CGP'li olmak" suç değildir. Ve görüp yaşamaktadırlar ki, yerel sermaye çevrelerinin desteğiyle ortaya çıkan adaylar, sermaye katırlarını üreten mevcut dürist, başanlı belediye başkanlarının, adayların üstüne salınmaktadırlar...

Sermayeyle sınıf işbirliğini "demokratik sol" ambaja da korumağa çalışan politikaların doğal sonucu öuraaya varmaktadır ama CHP'de bundan rahatsızlık duyan tabanın hemüz bu olguya parmak basması erkendir...

YİĞİT BİR SINIF SAVAŞÇISINI KAYBETTİK

Niyazi usta, sadece Diyarbakırlı devrimcilerin tanıdığı bir isim değil. Çoğu sosyalistin adını, yiğit anısını bildikleri bir isim. Bükülmez sosyalist inancıyla, bilinçli ve sarsılmaz mücadele azmiyle Niyazi Tatlıcı, Türkiye'deki sosyalist mücadele tarihine adını parlak harflerle kazımış biri. Hayatından örnekler vererek, dönmeyerek, yılmayarak, mücadeleden yüz çevirmeyerek...

YURUYUŞ okuyucuları Niyazi Usta'nın, işkence gördüğü, zulüm gördüğü 12

Mart döneminde heybetli mizahıyla 12 Mart savcılarına, yargıçlarına verdiği cevabını hatırlayacaklardır.

Savaşçılığı yanında ince ve keskin mizahi ile de sevilen, sayılan Niyazi Usta 12 Mart döneminde, Diyarbakır Sıkıyönetim Mahkemesinde yargılanmaktadır.

Suçu: TIP'li olmak ve TIP'in doğu mitinglerini örgütlemektir.

Ayrıca terzi dükkânını da "zararlı faaliyetler" için kullanmıştır...

Sıkıyönetim yargıçları sormuştur Niyazi Usta'ya:

— Memleketi niçin bölmeye çalıştın Niyazi usta sorunun "ferasetini" anlattı:

— Ben mi hakim bey?

— Evet sen.

— Nasıl bölmüşüm hakim bey?

— Bayağı bölmüşsün işte.

Niyazi Usta'nın burasına gelmiştir:

— Hakim bey, memleket hıyar mıdır,

ben ikiye bölmüşüm?..

12 Mart faşizmine zindanlardan alınıp getirilen elleri kelepçeli yılmaz bir sosyalist savaşçının vurduğu şamar budur...

12 Mart'lerden bu yana bir yandan da kanserle boğuşan Niyazi Usta bu ölümlü savaşını kaybetti geçtiğimiz hafta Salı günü.

Ama Niyazi Usta'nın, bağımsızlıktan, demokrasiden, sosyalizmden yana savaşçı, çarpan yüreği durmadı. Sosyalistler Niyazi Usta'yı unutmayacaklar. Niyazi mücadelesine önder yapacaklar...

TIP'LILERE YÖNELİK SALDIRILAR YOĞUNLAŞIYOR

Tüm ilerici, demokrat ve sosyalistleri hedef alan faşist saldırı ve zorbalıklar, geçtiğimiz hafta içinde İstanbul'un çeşitli semtlerinde TIP üye ve yöneticilerinin yaralanmaları ile son buldu.

25 Ekim Salı günü İstanbul Akşam Ticaret Lisesi önünde bir parti üyesi komandoların saldırısına uğrayarak döüdü. 26 Ekim günü ise Beyazıt'ta otobüs beklemekte olan bir partili yine komandoların saldırısına uğrayarak yaralandı. Aynı gün başka saldırı olayları da bunu izledi. Yıldız Mühendislik ve Mimarlık ta okuyan bir TIP üyesi bu kez polis karakoluna çağrılarak karakolda döüdü. Olaylar zincirinin son halkası TIP İstanbul İl Yönetim Kurulu üyesi bir Partililiyi hedef aldı. Esenler semtinde saldırıya uğrayan TIP yöneticisi, komandolar tarafından bıçakla yaralandı.

Sosyalist hareketin gelişip güçlenmesi, faşist azgınlığın öfkesini üzerine çekmektedir. Ancak öteden beri bilinen bir gerçek de, sosyalistlerin, örgütlü sosyalist hareketin militanlarının ne dün ne de bugün bu tür saldırılardan yılmadıkları, yılmayacaklarıdır. İtler ulumaktadır, ama kervan da yürümektedir.

Bir Seminer: SINIFLAR VE KEKLIKLER

Seminer'de Özdemir ve Üstünel konuştu: Kapitalist düzene mazeret ve de va bulmaya çalışıyorlar

● Ankara'da geçtiğimiz Perşembe ve Cuma günleri Türk-İş Konfederasyonunun salonunda, hükümetin aldığı son ekonomik önlemlerin değerlendirilmesinin yapılacağı bir seminer düzenlendi. Semineri, zamlar, ekonomik bunalımlar karşısında bir tepki göstermeyen üniversitelerin sesinin duyulması, görüşlerinin belirlenmesini amaçladıklarını belirten Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Başkanlığıyla, İşletme Yönetimi Enstitüsü düzenledi.

Seminerin ilk gününde üç tebliğ sunuldu. Her tebliğin arkasından da salondaki konuklar, sorular sordu, görüşlerini belirtti, tartışmalara katıldı.

KAPİTALİZMİN CİDDİYETİ

Günün en ilginç konuşması CHP Hükümetinin Maliye Bakanı, İstanbul Senatörü "İktisatçı" Besim Üstünel yaptı. Üstünel konuşmasında, son yıllardaki ekonomik bunalımlar nedeniyle Demirel hükümetlerine çatı. Bunalımlara, hükümetlerin kararsız politikalarının yol açtığı söyledi. Besim Üstünel'e göre eğer başta iyi yöneticiler, iyi bir hükümet olsaydı bütün bunlar olmazdı. Üstünel bu görüşlerini şöyle dile getirdi:

"... Kapitalizm aslında ciddi bir düzendir. Çok ciddi bir düzendir. Ama bu gayri ciddi insanların elinde bu hale gelmiştir. Eğer başta ciddi yöneticiler geçse gayet sağlıklı bir gelişme olabilir."

"İktidarda gelirlerse nasıl bir yol izle-

yeceklerini" öğrenenler, biraz sonra CHP'nin muhalefette neler yapacağını da öğrendiler. Üstünel, zamlar, giderek artan hayat pahalılığı ve emekçilerin sömürülmesi, ezilmesi gibi konularda partisinin neler düşündüğünü de şöyle anlattı:

"...İşçileri, emekçileri ilgilendiren bu gibi konularda DISK, Türk-İş susar da biz birşey söylemeye kalkışsaksak 'kraldan çok kralcı' oluruz. Bunlar bizi direkt olarak ilgilendirmez. Bize, 'size ne?' derler. Bunlara karşı muhalefeti ilgili demokratik kuruluşlar vermelidir. Muhalefet yapacağız diye halkı sokağa dökersek, bugünü de ararız. Halkı sokağa dökersek, bu memleket 24 veya 48 saat sonra çok değişik şeyler olur."

DAHİA KÖTÜ GÜNLER NASIL GELİR

Semineri izleyen konuklar, Üstünel'in görüşlerini ve CHP'nin tutumunu eleştirdiler. Bu konuda Halkvevleri Genel Başkanı Ahmet Yıldız şöyle diyor: "Bugünü aramak ne oluyor? Ben bugünden daha kötü günler düşünmüyorum. Aslında daha da kötüye gelebilir belki, ama onu da bu tutumuyla CHP getirecektir."

Seminerin ikinci gününde ilk konuşmacı Türk-İş Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir idi. Kaya Özdemir, hükümetin demokrasinin sıkıntılılara dolu bir rejim olduğunu, bu nedenle bu sıkıntılıların hoş görülmesi gerektiğini anlattı. Özdemir, konuşmasında genellikle pek "açık seçik" olmamaya özen gösterdi. Daba çok

bitmeyen cümleler, sorular ve iki zıttırışı birden içeren ifadeler kullanmayı yeğledi. Zamlar, ekonomik bunalım ve hayat pahalılığı konusunda da 'aydınlar ve bürokratları' suçlu gördüğünü söyledi. Bu arada, seminere katılanlar Türkiye'nin ne kadar "büyüdüğünü" Kaya Özdemir'den öğrendiler. Şöyle diyordu Özdemir:

"... Hem kalkınmadan, Japonya'dan da hızlı bir büyüme hızından söz edilecek, hem de enerji darlığı, sıkıntılar olmayacak. Bu tutarsız bir görüştür."

Kaya Özdemir'in hem "Türk işçi hareketi adına" yaptığını söylediği, hem de hükümete pek çatmamaya çalışan konuşmasının sonunda söz alan konuşmacılar bir noktayı vurguladılar:

"İşçi sınıfı adına söylenen sözlerde işçi sınıfı açısından bir yaklaşımda bulunmak zorunludur."

Kaya Özdemir ise bu eleştiriyi şöyle karşılık veriyordu:

"... Ben meseleye Anayasa açısından bakıyorum."

BİR FIKRA

Seminerde daha sonra DPT uzmanı İcen Börtüncü söz aldı ve konuşmasına şöyle bir fikirle başladı:

"... Bir adam keklik satıyormuş. Ancak kekliklerin tümü 5 bin lira olduğu halde, yalnızca bir tanesi 10 bin liraymış. Her gelen fiyatları öğrendikten sonra beş bin liralık kekliklerden bir tane alar, 10 bin liralık almazmış. Günlerden bir

gün bir adam 10 bin liralık kekliği almış. Parayı saydıktan sonra da sormuş: "Peki bu kekliğin özelliği ne ki fiyatı diğerlerinden farklı?" Satıcı açıklamış. "Avırlar bu kekliği alırlar. Avda, bu keklik uçurulur. Bu kekliğin ötüşlerine gelen öbür keklikleri avırlar." 10 bin liralık kekliği alan adam, elindeki kekliğe bakmış ve tuttuğu gibi iki bacağına ayırmış kekliğin. Satıcı "aman, demiş ne yapıyorsunuz?" Adam gayet sakin, "Ben, sınıfına yabancılaştım, kendi sınıfımdakilerle ihanet eden birşeyi yaşatmam." demiş.

BİR KAHVEMİ İÇİN

Yarası olan gocudu mu bilemiyoruz ama, Türk-İş Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir hükümeti savunmaya devam etti:

"... Uluslararası Para Fonu Türk hükümetine direktif veriyormuş, şunu şöyle yapın diyor. Bunlar olmaz. Soyut Türkiye Cumhuriyetinin hükümetleri böyle birşey yapamaz."

Kaya Özdemir, seminerin sonunda, kendisine yöneltilen faşist tırnams, sermayenin emperyalizmin istekleri doğrultusundaki genel ücret politikası önerisi, zamlar karşısında yapılmaması gereken şeyler hakkındaki sorulara, "Sayın izleyicilerim kıymetli vakitlerinden daha fazla almamak" için yanıt veremeyi yeğledi. Ancak bu sorulara, bir kahvesini içmek için kendisini ziyarete gelirlere yanıt verileceğini söylemeyi unuttu.

dunu canlı tutmak. Bugün MC'nin yıkılma yöntemi AP oylarının yerel seçimlerde azalması olarak gösteriliyor. Tamamlayıcı nokta da CHP'nin oylarının artması gerekliliği olarak gösteriliyor. CHP iç hesapları da alevlendirilerek bu hassas denge nedeniyle CHP'den Halkın fazla talepte bulunmaması ortamı koşullanmak isteniyor. Sonuçta yerel seçim ortamında da geniş kitlelerin umutları CHP hesapları içerisinde hapsedilmek istenilmekte. Böylece bunalıma alternatif bir programın seçim ortamında talep edilmemesi şimdiden kotalarımlaya çalışılıyor. Esasen başka yerde plan, program hazırlayanlar var. TÖSAD ve benzerleri. 5 Haziran senaryosu değişik bir içerikle yenilenmek isteniyor.

BURJUVANIN İDEOLOJİK KUAŞTAMASINI BOŞA ÇIKARALIM

Toplumsal mücadelelerde ideolojik mücadele her zaman çok önem taşır. Za-

man zaman tayin edici bir rol oynuyabilir. Büyük yapısal bunalım dönemlerinde bunalımın çözümü, sistem içerisinde olanaksız olursa, ideolojik saldırı burjuvazinin son dayanaklarından birisini oluşturur. Böyle durumlarda politik eylemde propaganda temel ağırlık kazanır. Günümüz Türkiye'sinde böyle bir durum gözlemlenebilir. Her araçtan yararlanarak çok renkli ve çeşitli olarak yaratılan bir durum karşısında tüm demokratik güçlerinde çok uyanık olmaları gerekmektedir. Önümüzde yerel seçimler var. Bunalımın kitleler gözünde açıklığa kavuşturulması için yaratılan sis perdesinin aşılması gerekiyor. Bu mücadelede kendilerine en büyük görev düşenler, başta mesleki örgütler olmak üzere, tüm demokratik kitle örgütleri. Bu örgütlerin görevlerini yerine getirebilmesinin koşullarından bir tanesi de yerel seçim ortamında işçi sınıfının politik hareketine kulak vermeleri, böylece burjuva propagandasının hazırladığı sis perdesinin dağıtılmasını sağlamalarıdır.

Kitleler ne zamana kadar MC'nin "parçalanmasını" bekleyecek?

SOMUT GÖREVLER Mİ, GEVEZELİK Mİ?

Metin ÇULHAOĞLU

Türkiye'de sol kesimdeki aydınların önemli bir bölümünün kurtulamadığı bir hastalık var: Soyut tartışma merakı. Soyut tartışma merakının en yaygın olduğu konulardan biri de "devrimin aşamaları". Sürekli olarak "devrimin aşamaları" tartışılıyor. 1971 öncesinin yaygın hastalığı, içinde bulunduğumuz dönemde de yansıyor: Sosyalizme hangi ara aşamalardan sonra ulaşılacak? Her iki aşama arasında ne kadarlık bir süre yer olacak? Ara aşama "ileri demokratik düzen" mi olacak, yoksa "demokratik halk iktidarı" mı? Demokratik halk iktidarı ile ileri demokratik düzen aynı şeyler mi? Değilse, arada ne gibi farklar var?

Soyut tartışma merakının "devrim stratejisi"ne ilişkin somut örnekleri bunlar. Bu türden tartışmalar için harcanan zaman hareketin çok daha temel, çok daha güncel sorunları için harcanmaya değer. Arada daha verimli olurdu. En azından önümüzdeki somut ve güncel sorunlara daha yaratıcı, daha gerçekçi bir biçimde yaklaşılabilme olanağı doğardı.

Ne yazık ki soyut tartışma merakından bütünü ile sıyrılmak çok zor. Çünkü bu merakın da temelleri var. Merak, bu temellerden kaynaklanıyor.

SOSYALİZMİN TEMEL KAVRAMLARI VE BİLİNÇSİZLİK

Önce, özel sayılabilecek bazı nedenler. Bilinçsizlik bunların başında geliyor. Bilinçsizlik en başta sosyalizmin temel kavramlarını bir türlü gerçek içerikleri ile anlaşılıp ele alınamayanlarla ilgili. Kasıtlı çarpıtmalar da buna ekleniyor.

Sonuçta, üzerinde yıllardır durulan, yıllarca önce açığa çıkarılan kavramlar ve ilkeler bile, kimi "sosyalist"lerin elinde oyuncak oluyor. "Marksizmin karikatürü" günümüzde böyle çiziliyor. Konuyla olan ilişkisi açısından iki örnek yeterli. Her ikisi de "devrim aşamaları" konusunda uzmanlık iddiasında olanlardan.

Birincisi, burjuva demokratik devrim ve burjuva demokrasisi ile ilgili. Herkesin bilmesi gerek: En "de-

mokratik" burjuva devrimi bile, demokrasiyi geliştirme ve hayata geçirmede eksik, güdük akıldı. En "demokratik" burjuva cumhuriyetinde bile, özellikle kapitalizmin tekelci aşamasından sonra, baskı, rüşvet, yolsuzluk sisteminin ayrılmaz özellikleri haline geldi. Bunların bilinmesi gerekiyor. Ama bilmeyenler var. Birinci örnek:

"Devlet yönetimindeki, birçok kurumdaki keyfi tutumdan, karakolda dayak atmaya, yasa tanımazlıktan rüşvete, vurgunculığa kadar baskı ve sömürüyü yoğunlaştıran çok çeşitli olgular genel olarak hep bu ülkede demokratik devrimin tamamlanmamış olmasının bir sonucudur." (UDC'nin D'si Üzerine, Politika, 24 Temmuz 1977)

Buna göre, kapitalist dünyada burjuva demokratik devriminin "tamlandı" bir tek ülke gösterilemez. Demokrasi, burjuva demokrasisi gibi kavramları gerçek içeriğinden tümüyle soyutlayan, karikatür haline getiren bir yaklaşımdır.

Belki de tek başına üzerinde durmaya değer. Ama aynı mantığın başka sonuçları da var. Aynı mantık başka kavramların da gerçek içeriklerinden soyutlanıp güdükleştirilmelerine varıyor. Bakın, büyük tekelci işletmelerin devletleştirildiği, tekelci büyük sermayeye karşı geniş ekonomik ve politik önlemlerin alındığı ve burjuva demokrasisinin aşıldığı "ileri demokrasi" bunlar tarafından nasıl tanımlanıyor:

"Türkiye İşçi Sınıfı Partisi'nin legal mücadele olanaklarına sahip olacağı; barış, demokrasi, toplumsal ilerleme ve sosyalizm mücadelesi yürütenlerin özgürce çalışabileceği ileri demokrasi için verilen her mücadele..." (Türkiye Sosyalist Hareketinde Ayrışma, Örün, Sayı: 22 Nisan 1976)

"İleri demokrasi" de buna indirgeniyor. Ayrıca "ileri demokrasi"den hiçbir bir CHP iktidarının anlaşıldığı da ortaya çıkıyor.

ŞEMATİZM MERAKI

Örnekler bunlar. Bilinçsizlik örnekleri oldukları su götürmez. Ancak yine de, bütün bu bilinçsizlik örneklerinin, güncel somut görevleri unutmaya çoktan hazır olan bir bölüm aydın arasında büyük bir kavram kargaşası doğurduğu bir gerçek. Laf şehvetini körlüklelediği su götürmez.

Gevezeliğin aşılması için de köklü bir çözümler var: Güncel somut görevlerin eksiksiz bir biçimde tanımlanması; bu görevlerin hayata geçirilmesine yaratıcı bir biçimde hazırlanması. Bu, örgütlü sosyalist hareketin görevi. Bu nedenle gevezeliğin ve kavram düellosunu aşanlar, örgütlü sosyalist hareketin içinde ya da onun yürütmesinde yer alanlar oluyor.

İkinci bir nedene daha değinmek gerekiyor. Çok daha temel bir neden: Genel olarak Marksizmin, özel olarak da devrim teorisinin özünün kavranamaması. Bu eksiklik, Türkiye sosyalist hareketinde öden ben var. Daha temel bir eksiklik olduğu için, doğrudan sonuçlar da daha tehlikeli bir nitelik taşıyor. Başlıca, şematizm merakı. Daha doğrusu, aşırı şematizm merakı. Aşırı şematizm merakı kendini en çok politik iktidar ve sosyalizme geçiş süreci gibi konularda gösteriyor. Gevezeliğin, "aşama" tartışmalarının temelinde, bu şematizm hastalığı var.

Şematizm hastalığını şematik olarak sergilemekte sakınca yok. Şöyle: İşçi sınıfı, tüm demokratik güçlerle birlikte demokrasi mücadelesi verecek. Bu mücadelenin başarısı "demokratik devrim" ya da "ileri demokrasi" ya da "demokratik halk devrimi" olacak. Bundan sonra işçi sınıfı sosyalizm için, sosyalist iktidar için mücadele etmeye başlayacak. Demok-

rası sağlama alındığı için işçi sınıfı daha rahat mücadelesini sürdürecektir. Sonunda tek başına iktidarı olacaktır. Bu da "sosyalist devrim" olacak.

Şematizm, mekanikliği beraberinde getirir. Mekaniklik ise, sorunların dinamik bir biçimde ele alınmasını engeller. Yukarıdaki basitleştirilmiş şemanın mutlak bir kural olarak ele alınması kısa dönemde "devrim aşamaları" gevezeliğini doğurur. Devrim koşullarında ise devrim kaçıklığı. 1917 Ekim'inde sosyalistlerin Rusya'da iktidarı almasına karşı çıkanlar, devrim ve iktidar sorununu dinamik bir açıdan göremeyenler. Başka bir deyişle, yukarıdaki şemaya mutlak bir kural gibi bağlı kalanlar. Böylelerinin, sosyalist devrimi SSCB'de 1938'de, Bulgaristan'da ise ancak 1948'de "başlattıkları" biliniyor.

Şematizm hastalığının kısa dönemdeki sonucu gevezelik. Uzun dönemdeki sonucu ise devrim kaçıklığı. Ama yine de üzerinde durulması gereken bir hastalık. Çünkü daha ciddi temelleri var. Bilimsel sosyalist öğretinin özünün kavranamaması ile ilgili yanları var.

BİLİMSEL SOSYALİST ÖĞRETİDE TEMEL BİR NOKTA

Önce bilinen bir gerçek: Bugün, sosyalist sistemin dışında kalan tüm ülkelerde, mümkün olan en geniş ittifaklar yelpazesi içinde demokrasi mücadelesi veriliyor. Demokratik kazanımlar için, burjuva demokrasisinin genişletilmesi ya da aşılması için mücadele veriliyor.

Bilinen ya da bilinmesi gereken bu gerçek üzerinde daha ayrıntılı ve dikkatli olarak durmak gerekiyor. Şundan: İşçi sınıfının, geniş müttefikler yelpazesi içinde demokratik kazanımlar için, demokrasisinin genişletilmesi için, giderek burjuva demokrasisinin aşılması için verdiği mücadele, kendi başına, her zaman ve zorunlu olarak sosyalist iktidardan önce bir ara iktidar aşamasının kaçınılmaz olduğu sonucunu doğurmaz.

Bir başka deyişle şöyle: İşçi sınıfının belirli bir zaman kesitinde, geniş müttefiklerle birlikte ve güncel talepler için mücadele vermesi, gelecekteki bir iktidarı niteliğini kendi başına ve doğrudan doğruya belirlemeye. Koşullara göre bir ara aşama zorunlu olabilir. Ancak başka koşullar, işçi sınıfı hareketinin güçlü ve etkinliği, en geniş ittifaklarla birlikte ele geçirilen bir iktidarı bile sosyalist iktidara yapabilir. Bunu belirleyen unsur açık: İktidar eşliğindeki nesnel ve özel koşullar. Yoksa, önceden çizilen şemalar değil.

Verilebilecek somut örneklerden biri, Bulgaristan deneyimine ilişkin. Boris Grachev, "Sosyalizme Geçişin Evrensel ve Özel Yanları" zdlı incelemesinde Doğu Avrupa ülkelerinin sosyalizme geçiş sürecinde önce anti-faşist, anti-feodal bir demokrasi aşamasının geçirildiğini (1944-1948) sosyalist iktidarı ise gerçek anlamıyla bundan sonra gündeme geldiğini belirterek şu eklemeyi yapmayı da unutmuş:

"Bulgaristan ve Yugoslavya'da, bu ülkelerin komünist partilerinin değerlendirmelerine göre, devrim daha başından sosyalist bir nitelik taşıyordu ve aynı zamanda anti-faşist, demokratik görevleri de yerine getiriyordu." (B. Grachev, Sosyalizme Geçişin Evrensel ve Özel Yanları, Socialism Theory and Practice, Eylül 1977)

Somut koşullar, partinin etkinliği, henüz çözümlenememiş demokratik görevlere rağmen, 1917 Ekim Devrimi'ni sosyalist bir devrim yaptı. Yine somut koşullar, Bulgaristan partisinin müttefikleri üzerinde anti-faşist mücadele döneminde sağladığı etkinlik, Bul-

Devrim hiçbir yerde gevezeliğe olmadı

**BİLİNÇSİZLİK VE ŞEMATİZM
GÜNÜMÜZ TÜRKİYE'SİNDE
DEVİRİM ADINA YAPILAN BİR-
ÇOK GEVEZELİĞİN NEDENİNİ
OLUŞTURUYOR. GEVEZELİ-
ĞİN AŞILMASI İÇİN KÖKLÜ
BİR ÇÖZÜM VAR: GÜNCEL,
SOMUT GÖREVLERİN EKSIK-
SIZ BİR BİÇİMDE TANIMLAN-
MASI, BU GÖREVLERİN YERİ-
NE GETİRİLMESİNE YARATICI
BİR BİÇİMDE YAKLAŞILABİL-
MESİ. TÜRKİYE SOSYALİST
HAREKETİNİN TEMEL SORUN-
NUNUN NEREDE YATTIĞINI
KAVRAMAK GEREK ÖNCE.
SONRA DA BU SORUNU ÇÖZ-
MEYE ÇALIŞMAK. KISIR TAR-
TİŞMALARIN VE GEVEZELİ-
ĞİN AŞILMASI İÇİN ZORUNLU
OLAN BU.**

Sosyalist örgüt, kitle birliğini mamedecek güce ulaşmabdr

garistan'da 1944'de iktidarın sosyalist bir nitelik kazanmasını sağladı. Şemalar, Rus ve Bulgar devrimlerini açıklıyamadı.

DEMOKRASİ MÜCADELESİ VE SOSYALİZM

Bilimsel sosyalist öğretinin, özellikle iktidar ve devrim öğretisinin özünün kavranamaması, çoğu kez şematizme yol açar. Olguları, beklentileri mekanikleştirme eğilimi artar. Mekanikleşirmenin ve şematizmin en yaygın biçimde görüldüğü konular arasında, demokratik görevler ile sosyalist perspektif arasındaki ilişki de var.

Lenin'in çok tekrarlanan bir görüşü var. Lenin "Demokratik devrimle sosyalist devrim arasında bir çin seddi olmadığını" vurguladı. Bu yargının tekrarlandığı ölçüde kavrandığını söylemek çok güç. Çünkü mekaniklik, demokratik kazanımların legal mücadele olanaklarına, demokratik devrimin de bu olanakları sağlayan bir iktidar değişikliğine indirildiği günümüzün Türkiye'sinde de görülmüyor. Önce bu şematizmin aşılması gerekiyor.

Şematizmin aşılması için, özün kavranması zorunlu. Hareket noktası, "demokratik devrimle sosyalist devrim arasında bir çin seddinin olmayışı" Bu, 1900'lerin başında ulaşılan bir yargı. Günümüzde çok daha büyük bir geçerliliği var. Günümüzde, demokratik devrimle sosyalist devrim arasında bir "tahtaperde"nin bulunmadığını söylemek de mümkün.

Dikkat edilecek ikinci nokta ise şu: Demokratik devrimle sosyalist devrimin giderek çakışması, bir başka sonuca da beraberinde getiriyor: Demokratik görevlerle sosyalist görevlerin çakışması. Bunun daha açık ifadesi şöyle: Özellikle günümüzün tekelci kapitalizm koşullarında demokrasi mücadelesinde atılan adımlar, demokratik kazanımlar, kaçınılmaz bir biçimde sosyalizme doğru bir adım niteliği kazanıyor. Demokratik kazanımlar, hayata geçirildiklerinde, kitlelerle sosyalizmin zorunluluğunu kaçınılmaz bir biçimde bilince çıkarıyor.

Somut örneklerle geçmeden önce söylenecek olan şu: Demokratik görevlerin yerine getirilmesi ve bu şekilde sosyalizme giden yolun temizlenmesi, dönemin ve ülkenin koşullarına göre sosyalist ya da demokratik bir iktidar tarafından sağlanabilir. Demokratik görevlerle sosyalist görevlerin giderek daha çok çakışması, sosyalist iktidarla demokratik bir iktidarın da işlevleri açısından çakışması sonucunu doğurur. "Aşamalar"la böyle dinamik bir açıdan yaklaşmak gerekiyor. Bu çakışma, unutulurak daha güncel "aşama teorileri" üzerinde dil ve kalem döktürmek, gevezelikten öteye geçmez. En azından Türkiye için böyle.

BİR ÖRNEK: İŞÇİLERİN YÖNETİME KATILMASI

Marx'ın klasik bir önermesi var. Özetle şöyle: Kitlelerin demokratik mücadelesinin başlıca sonucu, bu kitlelerin mücadeleden somut olarak ne kazandıkları değil. Daha önemli olan, kitlelerin hayati sorunlarının burjuva demokrasisi içinde çözülebileceğine olan inancın, bu mücadele sonucunda yıkılabilemesi.

Marx'tan sonra, gelişmiş kapitalist ülkelerden güncel bir örnek: İşçilerin işyerinde yönetime katılmaları talebi. Günümüzün "demokratik" taleplerinden biri. Ama hiç kuşkusuz 19. yüzyılın demokratik taleplerine kıyasla önemli bir nitelik farkı taşıyor: Sosyalist perspektifle, sosyalizme içiçe geçiyor. Bu talebin tutarlı ve eksiksiz bir biçimde hayata geçirilmesi, korunması, köklü toplumsal değişikliklerin zorunluluğu açısından başlıbaşına somut bir gösterge oluyor. Üreticilerin en geniş kesimlerinde bile sosyalizm perspektifini bilince çıkarıyor. Demokratik taleplerle sosyalist perspektifinin çakışması açısından verilebilecek güncel örneklerden biri, bu.

ANTI TEKELCI DEMOKRASİ VE SOSYALİZM

Ara Aşama şematizmine, "aşama"ların fetişleştirilmesine karşı günümüzün gerçeklerini tekrarlamakta yarar var. Önce, günümüzde sosyalist görevlerle demokratik görevlerin çakışmasını vurgulayan bir değerlendirme:

"Geçtiğimiz 70 yılın deneyimi, demokratik hedeflerle sosyalist hedeflerin giderek birbirine yaklaştığı yolunda Lenin'in ulaştığı yargıyı doğrulamıştır. Bu yargı, geçici bir toplum biçimini ve devlet iktidarını öngören günümüzdeki anti-tekelci demokrasi kavramının da temelidir." (Georges Cogniot, Birinci Rus Devrimi'nin Dersleri, World Marxist Review, Temmuz 1975)

Cogniot'un ülkesi olan Fransa'da bir "ara" aşama var. Ancak bu "ara" aşamanın özelliklerine de dikkat etmek gerekiyor. Birincisi şu: "İleri demokrasi" hedefi, devrim aşamaları konusunda kurulan şemaların değil, somut politik koşulların sonucunda ortaya çıkıyor. "Ara" aşama, daha hüğünden politik bir güncel taşıyor. Şemaların değil, komünistlerle diğer sol partiler arasında kurulan somut politik birliğin sonucunda ortaya çıkıyor. Bu iktidarın ayrıntılarına, "sol birlik" somut bir iktidar alternatifi haline geldikten sonra iniliyor. Kısacası, politik olgular, "ara aşamayı" somut bir içeriğe kavuşturuyor. Dolayısıyla Fransa'da bu konuda gevezelik edilmiyor. Verimli bir biçimde tartışılıyor.

İkinci nokta daha da önemli. Cogniot'un da değindiği gibi, "İleri demokrasisinin" temelinde, demokratik hedeflerle sosyalist hedeflerin birbirine yakla-

ması var. Bu açıdan klasik "milli demokratik devrim" ya da burjuva devrimlerinden farklı olarak, "İleri demokrasi", burjuvazinin ve proletaryanın serbestçe gelişeceği, ancak bu gelişmenin sonucunda sosyalist alternatifin ortaya çıkacağı bir süreç değil. Tersine, "İleri demokratik düzen", kaçınılmaz bir biçimde sosyalizme dönüşecek demokratik ve ekonomik önlemlerin alındığı bir süreç.

Açıklık için bir başka alıntı daha gerekli:

"Günümüzün koşullarında devrim, tutarlı bir biçimde yürütüldüğü takdirde, sınıf mücadelesinin mantığı gereği belirli bir noktaya gelir. Bu noktada, politik kazanımların korunması için bir ön koşul olarak ekonomik değişiklikler kendilerini gösterirler. İktidarın işçi sınıfı ve ilerici güçler tarafından ele geçirilmesi, politik rejim ile gericiliğin temel dayanağı olan büyük burjuvazi arasında nesnel bir çelişki yaratır. Deneyler bu olgunun hem sosyalist, hem de anti-tekelci demokratik devrimler için geçerli olduğunu gösteriyor." (K. Zardov, Leninizm ve Devrimin Zaferinin Pekitilmesi, World Marxist Review, Nisan 1975)

BAZI SONUÇLAR

Karanlıkta kalabilecek bazı noktaların bu alıntı ile birlikte ortaya çıkmış olması gerekir. Önemli sonuçlardan biri şu: Özellikle günümüzün koşullarında, anti-tekelci demokratik bir iktidarın görevleri ile sosyalist bir iktidarın görevleri arasında, iktidardan sonraki ilk adımlar açısından, bir tahta perde bile yok. Bunlar çok büyük ölçüde çakışıyor. Her iki iktidar da aşağı yukarı aynı görevlerle karşı karşıya.

Bundan çıkarılabilecek bir diğer önemli sonuç ise şu: Gelecekteki bir iktidarın niteliğini belirleyen olgu, artık, demokratik görevlerin hangi ölçüde tamamlanmadığı değil. Hem sosyalist, hem de demokratik iktidar çeşitli düzeylerde demokratik görevleri yerine getirmek zorunda. İktidarın niteliğini belirleyen, daha çok öznel koşullar. Daha açığı: İşçi sınıfı hareketinin gücü, toplumun en geniş kesimlerini etkileyebilme yeteneği ve ittifaklar konusunda tutarlı bir biçimde ele alabilmesi. Fransa'nın bugünkü somut koşullarında politik veriler ve işçi sınıfı hareketinin öznel konumu, somut politik hedef olarak "İleri demokratik düzen"i ortaya çıkarıyor.

Son önemli sonuç, "devrim aşaması" uzmanları ile ilgili. Onlara, TİP Genel Başkanı Boran'ın sözlüleriyle bir hatırlatma yapmak gerekiyor: Türkiye sosyalist hareketinin en temel sorunu, kitlelerdeki nesnel birikim ile birikimli örgütleyecek hareketin öznel gücü arasındaki boşluk. Somut görev, bu boşluğun giderek doldurulması. Güncel görev, bu boşluğun giderek kapatılması. "Önümüzdeki iktidar adınının ne olacağı" bu konuda yapılan gevezelikler belirlemeyecek. Güncel, somut devrim yerine getirilmesi belirleyecek.

Ciddiyetin boyutları

BİR ÖRNEK

Mehmet KÖK

Ülkemizde demokrasi safında yer alan birçok kişi ve örgüt, farkına varanların ötedenberi üzerine basarak belirttiği büyük bir eksikliği bayret edilecek bir inatla sürdürüyor: Ciddiyetsizlik.

Üzerlerine sorumluluk düşen ya da kendisini demokrasi safında sorumlu sayan her dürüst kişi ve örgütü ciddiye kavramın boyutları üzerinde düşünmeye ve tartışmaya yönelmek gerekiyor.

Ülkemizde demokrasi safında çok kötü bir alışkanlık yerleşmiştir: Düşünmeden davranmak. Ciddiyetsizliğin kökeni düşünmeden davranmaktır. Düşünmeden davranmak her olayda kendini belli ediyordur.

Söylenen söz nereye varacak? Yazılan yazı ne anlatıyor? Yapılan eylemin sonu ne olacak? Söylenen sözün, yazılan yazının, yapılan eylemin sonu ne olacak? Söylenen sözün, yazılan yazının, yapılan eylemin, sözü söyleyene, yazıyı yazana, eylemi yapanlara yüklediği görevler nelerdir? Sözler, yazılar, eylemler kimlere yöneliktir? Bütün bu işlerin yönelik olduğu kimselerin nice ve nitel durumları nedir? Sözün, yazının, eylemin gereğine zaman uygun mudur? Söylenen söz, yazılan yazı, yapılan eylem dün, bugün ve yarın hep aynı anlamı taşır, istediğimiz sonucu verir mi? Neredeyiz?

KİMİNLE NEYE KARŞI?

İlk okuyuşta berkeşe basit gelebilecek bu sorular üzerinde düşünerek ve düniştürce yanıtlayabilseniz, demokrasi safında gidilmesi gereken ciddiyetsizliğin boyutları kavranabilir. Demokrasinin üzerine titreyen kişi ve örgütlerin kendi yaptıkları ve yapmak istedikleri bir somut anti-faşist çalışma ile ilgili olarak biraz durup kendilerine bu soruları sorması ve düniştürce bir değerlendirme yapmaları için çok zaman kalmayabilir. Özellikle günümüzde yanıtlanması gereken bir soru daha var: Başkalarının neler yaptığını izliyor muyuz? Karşı çıkıp mücadele ettiklerimiz ya da faşizme beraberce karşı koymak istediklerimiz neler söylüyor, yazıyor, yapıyor.

Konuyu 21 Ekim Cuma günü gazetelerde yer alan bir habere bakarak örnekleyleyim. Hatırlanacağı üzere haber, Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği TÜSİAD'ın 1978 yılı için bir "ara program" hazırladığı idi. TÜSİAD'ın Türkiye'nin ekonomik durumunu ele alışı değişik açılardan yorumlandı. Gazetelemin haber başlıkları bir noktada birleşiyordu: TÜSİAD hükümeti desteklemiyor. Haber aynı gün Vatan ve Politika gazetelerinde tam zıt anlamda yer aldı. Biri çok büyük bir hata taşıyordu.

Herkesin bildiği gibi, gazetelerin sorumluları, yönetmenleri vardır. Gazeteler bu haberleri değerlendirip önemine göre sayfalara yerleştiren ve kitlelere yönlendiren sorumlu, bilgili kimselere hazırlanır. Her gazetenin de ileri ya da gerici bir dünya görüşü vardır. Gazete yönetmenlerinin görevi, destekledikleri görüşlere ters ya da zararlı biçimdeki haber ve yorumları incelemek ona göre yer vermektir.

TÜSİAD'A TAKDIRNAME

Bu konuda ciddiye ilgili soru şurada ortaya çıkıyor:

Politika Gazetesi TÜSİAD'ın büyüme-te yönettiği eleştirileri "Ekonomimizin hasta olduğu görüşünde berkes birleşiyor." Üst başlığı ve "TÜSİAD: 1978'de dışa bağımlılık azaltılmalı" alt başlığı ile

veriyordu.

Büyük sermayedarların faşizan bir eğilime gittikçe kaydığı gerçeğini görenler "ara rejim", "ara program", "radikal çözüm" gibi önerilerle birlikte demokrasinin başına neler gelebileceğini de biliyorlardı. Bu onların kahlinliğinden üleri gelmiyordu. Ülkemiz bir 12 Mart dönemi geçireli daha yedi yıl olmadı. Oysa ülkemizin tek ileri işçi konfederasyonu olan DİSK'e ait Politika gazetesi bu haberi veriş biçimi ile, gazeteyi okutmak istediği işçilerine yanlış, ters ve zararlı biçimde, haberi sunuyordu. "Ekonomimizin hasta olduğu görüşünde berkes birleşiyor." Yani kendisine bağlı olan Maden-İş Sendikası üyesi 5000 işçiyi aynı günlerde lokavta kapı dışarı etmiş olanların en güçlü örgütü de ekonomimizin hasta olduğu görüşündeydi. Hem de "1978'de dışa bağımlılık azaltılmalı" diyorlardı tekelci sermayedarlara. Kaynak ANKA ajansı, haberi bu biçimde veren gazete ise DİSK'in gazetesiydi. Aynı gün gazetenin başyazarı, İstanbul

Sanayi Odası aylık toplantısında hükümetle yöneltilen eleştirileri "ilginç" buluyor ve 12 Mart'ı hatırlatıyordu. Sonunda da başyazar ülkenin bunalımlı durumunu ABD'nin, IMF'nin, Ortak Pazar'ın, büyük sermayedarların da beğenmediğini söyleyerek, MC'nin ayaklarının altındaki toprağın sarıldığını söylüyordu. Yazı, "Bu durumun değişmesi imkansız gibidir. Bu biçimle ne kadar sürebileceğini ise birlikte göreceğiz" diye bitiyordu.

DIŞARDAN TEZAHÜRAT

Aynı yazar seçimlerden önce de büyük sermayemin ancak CHP iktidarında güvenle alınabileceğini defalarca işlemişti. Büyük sermayeyi "ıkma" edemedi. Şimdi ise "hükümet dayanmaz, bu böyle fazla sürmez, ama 12 Mart'ı da unutmamak" kuşkusıyla gidisi izliyor. Eğer çok kuşku duyarsa belki AP-CHP koalisyonuna razı olacak. Belki de AP'

lileri CHP'ye yaklaştırmak için 12 Mart'la gözdağı veriyor.

Konuşulanları inkar belki mümkün olur ama gazeteler arşivlerde uzun zaman saklanıyor. Ciddiyetsizliğin bir boyutu da gazete arşivlerinin olduğunu unutmak. Hergün Politika gazetesini karıştıranlar ciddiyetsizliğin daha geniş boyutlara sahip olduğunu kolayca görebiliyorlar. Her olayı gerçeklere değil, kendi arzularına doğru nalıncı keseri gibi yontmayı propaganda, ajitasyon saymayı alışkanlık haline getirmiş kimselerce yazılmış. Yazılar okunur okunmaz ufuklarının ne kadar dar ve bu yazının açmaya çalıştığı boyutlarıyla ciddiyetten ne kadar yoksun olduğu derhal anlaşılıyor. Hayal görenler, varsayımın kalınlar, her şeyin en keskin lafını ederek kendi kişisel öfkesini gidermekten başka hiç bir kimseye yararlı olmayanlar ve günün koşullarının gerektirdiği eylem birliğini sağlanmasın için hiç bir ciddi düşünce ve davranış taşımayanlar, tezahürat yapanlar artık kendilerine gelmelidir.

GERÇEK NEREDE?

Vatan gazetesinde aynı gün yenilen yazısında Y. Küçük şu tespiti yapıyordu: "Dizlen veri ve değişme kabul edildiği süreç, Türkiye sermayesinin 'Ekonomik istikrar tedbirleri' ile IMF heyetinin isteklerini geçerli. Burada bütünlük ve tutarlılık yizde yüz. Şu anlamda: Eğer Ortak Pazar'dan, Nato'dan, Cento'dan çıkılmayacaksa, eğer toprak reformu yapılmayacaksa, eğer dış ticaret devletleştirilmeyecekse, eğer işçi ve emekçinin vergisi azaltılıp sermaye ve büyük toprak sahiplerinin vergileri artılmayacaksa, eğer temel sanayiler, en ileri teknolojileri içeren bir biçimde, büyük üniteler halinde ve birbirini tamamlayan kamu yatırımları şeklinde kurulmayacaksa, eğer bu ülkede işsizliği kısa bir sürede sona erdirebilmek için kalkınma hızı önemli ölçüde artılmayacaksa, çok büyük bir devalüasyon ile Anadolu insanının her tarafını yabancılara sermayeye açmak, dışardan daha çok borç alınacak ve bir süre için ekonominin işleyişini yavaşlatmak kaçınılmaz. Sermaye ve IMF için 'tek yol' buradan geçiyor." Daha sonra Y. Küçük ekliyor: "Görünen şu: İç ve dış sermaye için 'tek yol' faşizm."

Demokrasi safında bulunan herkes elini şakağına koyup düşünmelidir. Düşünmeden davranmak ciddiyetsizliğin kökenidir demistik. Düşünmeden davrananlar emekçi halkı faşizme karşı örgütleyemez. Böyle iddiası olup kuru laftan başka ürünü olmayanlar büyük sermayeden bağımsız davranamaz. Haykırışları da, çelik adamlarla yürüten işçi sınıfımıza ve emekçi halkımıza uzaktan yapılan tezahüratından ileri gidemez.

Faşizmi yenmek için yalnız durumu görmek değil, değiştirmek gerekiyor. Durumu değiştirecek olanlar sosyalistlerdir. Sosyalistlere, faşizme karşı olanları örgütüllü birleşik güç haline getirme ve bu yolda yılmadan usanmadan çalışma görevi düşüyor. Hayatın her alanında olduğu gibi ve her alanından daha fazla politik ve ideolojik mücadele ciddiyet ister. Hem de bu yazıda anlatılmaya çalışılan bütün boyutlarıyla bir ciddiyet.

Politika ve Vatan gazetesinde yer alan bir durum değerlendirmesinin karışlaştırılması, bu konunun sadece ufak bir örneğidir.

Habercilikte, sorumluluk en büyük unsurdur

Büyük sermayenin planlarına kim ögü düziyor?

EGO İŞÇİLERİ OYUNA GELMEYECEK

İşçi sınıfı ekonomik-demokratik mücadelesini sendikalarda veriyor. Genel hizmetler işkolunda ise, bu mücadelelerin, işkolundaki tek ilerici sendika olan Genel-İş'te, Genel-İş'le birlikte sürdürülmesi gerekiyor.

EGO Ankara'da bu işkoluna girin belli başlı işyerlerinden biri. Bu işyerinde işçiler, uzunca bir süredir, san sendikamın sökülüp atılması, işçilerin Genel-İş'te örgütlenmesi mücadelesini yürütüyorlar. İşyerinde çalışan toplam iki bin işçiden 1.300'ü Genel-İş çatısı altında toplanmış durumda. Ancak bu işçilerin tümünün sınıf bilincine sahip işçiler olduğunu söylemek mümkün değil. Bununla bir bölümü, işkolu toplu sözleşmesinin getirdiği haklardan yararlanmak için Genel-İş'e üye oldular.

Ne var ki, sözleşmenin yapılmasından bu yana iki ay geçmiş olmasına rağmen işçilerin tümü sözleşmenin sağladığı haklardan henüz yararlanamadılar. Sözleşmenin getirdiği haklardan yararlanamayanların başında, mücadeleyi bugünkü boyutlarına ulaştırırlar geliyor. Bu durum, diğer işçiler arasında ters yorumlara yol açıyor. Ortalıkta "Mücadeleyi yürüten işçiler bile kazanılan haklardan yararlanamadılar, bizlerin Genel-İş'e geçmesi durumunda hiç bir değişiklik yaratmaz" türünden sözler doluyor.

Bunların yanısıra, işyerindeki san

sendika, üyelerine aydı 500 TL. verneye başladı. San sendikamın adam çekmek için uyguladığı bu yöntem, Genel-İş'e yeni geçen fakat sözü edilen haklardan henüz yararlanamayan bir bölüm işçi üzerinde etkili oluyor.

Genel-İş Yöneticileri Ne Yapıyor?

İşçi sınıfının birliğini sağlamak için mücadele etmesi gereken Genel-İş yöneticileri ise olup bitenlere seyirci kalıyor. Öyle görünüyor ki, Genel-İş yöneticilerinin amacı, işçi sınıfının birliğini sağlamaktan çok, işçilerin düzenli aidat getirmeleri ve üst düzeyde oynanan oyunlara ses çıkarmamaları. Genel-İş yönetimi bunun örneklerini veriyor.

İşkolunda toplu sözleşme imzalandıktan sonra hukuken doğan temsilcilik hakkı, "tabanın söz ve karar sahibi olma ilkesi" hiçe sayılarak atama suretiyle kullanıldı. Genel kurul için seçilmesi gereken delegeler seçilmedi. Görünüyor ki, sendika yönetimi, genel kurula işyeri örgütlenmesi sırasında atadığı delegeler ile gitmek niyetindedir. Bu delegelerin seçimi ise o günkü BİF (Belediye İşçileri Federasyonu) yönetimine muhalefet eden herkesi kapsıyordu. Bunlar arasında

herşeye rağmen şu anda bala BİF'te bulunanlar bile var.

Genel-İş sendikasının işçi sınıfının birliğine, sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerine aykırı bu tür tutumları sonuçta iş yerindeki gerici sendikaya, ilerici sendikamın işyerinden sökülüp atılmasına yönelik oyunlara yaramaktadır.

Oylama Taktiği

Sendika yönetiminin işçilere düşman tavrı, ilerici, yurtsever, demokrat ve sosyalist işçilerin tepkilerine neden oldu. Bir avuç çıkarıcının keyfi yönetimine karşı birlik olan işçiler bu yönetimi başlarından atma gereğinin bilincine vardılar. Bu amaçla, işyerindeki temsilciliğin seçimle saptanması için genel merkeze yeterli imza götürüldü. Delegelerin yeniden seçilmesi ve genel kurula erken bir tarihte gidilmesi istendi.

Genel merkez ise işçileri oylamaya çalıştı. Genel kurulun eski delegelerle toplanacağını, genel kurulun Ekim ayının son haftasında yapılması halinde de temsilcilik seçimlerinin yapılacağını belirtti. Bunu şu be yönetiminin istifası izledi.

Şube yönetiminin istifasından sonra atanması gereken müteşebbis kurulun başında yine eski başkan vardı. Bu da gösteriyordu ki, sendika yönetiminde

bulunanların yaptıkları oyunlara göz yumulacaktı, tasfiye çarkları yine işleyecekti ve nihayet genel kurul işyeri toplu sözleşmesinden sonra yapılacaktı.

Nelerin olup bittiğini ayrıntılar ile öğrenmek isteyen işçiler genel sekreterle görüştiler. Bir sonuca ulaşılabilmesi için en geniş işçi kesiminin de katıldığı bir toplantı yapılmasını önerdiler. Bu öneri de sendika yönetimi tarafından geçiştirildi.

Çıkarıcılar Yönetimden Uzaklaştırılacak

Bütün bu olup bitenler karşısında işçiler bir noktada birleştiler: İşçilerin aleyhinde sürekli dolap çeviren şube yönetimi işbaşından uzaklaştırılacaktı. Bunun için tüm olanaklar zorlanacaktı.

Gerek işbaşındaki çıkarıcı yönetimi uzaklaştırılabilmek, gerekse işçi sınıfının birliğini DISK ilkeleri etrafında sağlayabilmek EGO'daki tüm işçilerin bu ortak hedefler etrafında birleşebilmelerine bağlı. EGO işyerindeki tüm işçileri Genel-İş çatısı altında toplamak, EGO'daki birliçli işçilerin temel görevleri arasında. Bunun sağlanması için de sari sendikacılığa karşı olduğu kadar çıkarıcı yönetimlere karşı da mücadele verilmesi gerekiyor.

Mehmet Kılınc'ın avukatı işveren avukatlığı yapıyor

Kimya-İş Sendikası ile Mehmet Kılınc'ın Petkim-İş Sendikasının, Kimya-İş'i tasfiye amacıyla birleştirilmesinden sonra "kadro fazlalığı" gerekçesi ile Kimya-İş Sendikası hukuk müşavirlerinin iş akitleri feshedilmişti. İş akitleri feshedilen müşavirlerin yerine, Mehmet Kılınc ve ekibi Avukat Yılmaz Engin'i kadrosuna almıştı.

Avukat Yılmaz Engin'in nitelikleri daha sonra ortaya çıktı. İzmit Derince'de kurulu Bulut Mukavva işyerinde çalışan işçiler DISK'e bağlı Basın-İş Sendikasına üye olup yetki mücadelesine başladıklarında, karşılarında işveren adına, Mehmet Kılınc'ın hukuk müşaviri Yılmaz Engin'i buldular. İşveren, Yılmaz Engin'in yardımıyla tezgahladığı bir oyun sonucunda işçilerin iş akitlerini feshetti.

İş akitlerinin feshi üzerine İş Mahkemesinde dava açan işçilerin karşısına işveren vekili olarak yine Mehmet Kılınc'ın sendikamın hukuk müşaviri Yılmaz Engin çıktı. İşçilerin büyük tepkisini çeken bu olaydan sonra, işçiler bir bildiri ile durumu kamuoyuna duyurdular. İşçilerin bildirisine aynen şöyle:

"Bizler Türkiye işçi sınıfının bir parçası olan Bulut Mukavva işçileriyiz. İşçi sınıfımız üzerinde oynanan oyunlardan bir tanesi de işyerimizde oynanmaktadır. Ancak bu oyunlara DISK içerisinde sınıf ve kitle sendikacılığı yaptığımıza inandığımız Petkim-İş'in hukukçularından Avukat Yılmaz Engin'in de bu oyunlara katılmasına, daha sonra işveren avukatı olarak karşımıza çıkmasına çok üzüldük ve ibretle gördük ki işçi sınıfımız içerisinde böyle hainler de giriyor."

"Örgütsüzlüğünüzün farkına vararak Basın-İş Sendikasında örgütlenme çalışmalarımıza başlayıp büyük bir çoğunlukla Basın-İş'e üye olduğumuzu öğrenen işveren Vural Bulut daha önce imzaladığımız boş kağıtları kullanan (Yılmaz Engin ve Vural Bulut'un yanında, size ev yapıştıracağız diye imzalanan kağıtlar) kanunusz olarak lohaut uygulamalarıyla işimizi son verdi."

"İş Mahkemesinde Basın-İş'in Avukatı Yılmaz Dönmez'in yardımıyla açtığımız davada yine karşımızda işveren avukatı olarak Yılmaz Engin'i gördük."

"İşçi sınıfınız ve emekçi halkımızın yükselen devrimci mücadelesine böylesine satılmış kişilerin zarar vereceği bilinci ve inancı içindedir. Böyle kişilerin teşhir edilerek Petkim-İş bünyesinden atılmasını istiyor ve olayı protesto ediyoruz."

Politzer, partisi ve vatani için ölmeye hazırdı

LE GOAS ANLATIYOR
(3)

• Böylece geri dönmeye söz verdiğimiz yere geldik. Biraz da bu militan yaşamın 1950'ler sonrasında söz eder misin?

○ Fırsat kaçırmıyorsunuz! Peki, kısaca özetleyeyim. 1950 Yılında ben ufak çapta ticaretle uğraşıyordum. Bir yandan da Université Nouvelle'de başkanlık görevini yapıyordum. Hâlâ da yapıyorum, ama şimdiki sembolik birşey. "Fransa Bakkallar Sendikası"nda bazı sorunlar varmış. Bu çevrede yeterli militan olmadığından Parti benim bu alanda çalışmamı istedi. Kısa zamanda bu sendikanın genel sekreteri seçildim. Bu esnaf çevresinde benim için yeni olan öğrenilecek çok şey vardı. Bu arada bazı ek beceriler de edindim. Örneğin gazete çıkarmayı, dizgi, baskı işlerini. Bu da ilginç bir çalışma. Zaten Parti bir üyesini yeni bir yerde görevlendirir, orada öğrenilmesi gereken çok şey vardır. 1950'den 75'e kadar sendikamın başında kaldım. Sonra görevi başka bir yoldaş devraldı. Şimdi yalnızca kayıtlı olduğum hücremde, her parti üyesinin yaptığı işleri yapmakla yetiniyorum.

• "Felsefenin Başkangüç İlkeleri" kitabının önsözünde yazdıklarınızdan biraz daha ayrıntılı bir şekilde, bu kitabın yazılış öyküsünü anlatabilir misin?

○ Bak bunun için şimdiye kadar sözünü etmediğim bir başka yoldaştan, René Maublanc'dan söz etmeliyim. IV Henri Lisesi'nde felsefe öğretmeyi. O sıralarda Parti üyesi değildim. Parteye savaş sırasında üye oldum. Cesur, yiğit bir yoldaş. Vichy rejimi tarafından tutuklanan partili parlamento üyelerinin yargılamaları sırasında hiç tereddüt etmeden onlar lehine mahkemede tanıklık yapmıştı. İşte ben bu inançlı, uyanık marksist sayesinde Felsefenin Başkangüç İlkeleri'ni yazabildim.

Kitabın önsözünde de belirttiğim gibi Politzer'in yazdıklarını düzeltecek zamanı yoktu. Yazdıklarını kendisine verdiğimde okuyup bana, "tamam, okudum, devam edebilirsiniz, oluyor" demişti. Ama bütün söylediyi bu yüklenicileri sözlerdi, o kadar. İsrar ettim, "bak hiç olmazsa kabaca düzeltmeni isterim" dedim. "Evet, tamam, ama zamanım yok" vb. cevaplardan başka yanıtlamadım. Birgün, Üniversite'de ilerlemişler için felsefe derslerini veren Maublanc ile metrodaki sohbet ederken konuyu açtım. "Getir bir bakalım" dedi. Ben de kendi-

sine götürdüm. Politzer'e de durumu anlattım. Baublanc Baba -çok yaşlı olmasına rağmen kendisine böyle derdik-benimle çalışmaya razı dedim. O da, "iyi ya, birlikte halledin, sonra ben de bir bakayım" dedi. Bir hafta sonra Maublanc heyecanlı beni buldu. "Dostum mutlak devam etmelisiniz, bunu sizden başkası yapamaz" dedi. Kendisiyle siz diye konuşurduk. Bu olağan değildi. Biliyorsunuz Yoldaşlar birbirlerine "sen" diye hitap ederler. "Ben böyle yazamazdım, o anlaşılacak dillimin, kendi öğretim biçiminin mutlaka etkisinde kalırdım, siz hissettiğiniz gibi yazıyorsunuz. Ben böyle bir dil kullanamam, devam, mutlaka devam" dedi. Bu arada hatalarımı düzeltti. Onun kurşun kalemliyle düzeltilmiş ilk metni hâlâ saklıyorum. Bütün çalışma boyunca bana yardımcı oldu. Çalışma 1939'da bitti. Politzer'e verme olanığını ne yazık ki, bulamadık. Kurşuna dizilmişti, savaştan sonra göremedik onu. Savaştan sonra Maublanc metnin bende olup olmadığını sordu. Savaş sırasında karım bunu saklamayı başarmıştı. Çok sevindi, Politzer den basılı hiç bir şey yok, getir bir bakalım şuna, anımsa mutlak birşeyler yapmalı dedi. Ve böylece metni yeniden hazırladık. O gereken düzeltmeleri yaptı ve kitabı Editions Sociales'e bizzat götürdü. Bugün Fransa'da baskı sayısı yüzbinleri aştı. Böyle birşeyi ortaya koyabilmekten çok mutluyum. Kitaptan yararlandığını söyleyen o kadar çok yoldaşla karşılaştım ki. Sonra, bu çalışma gerçekten Politzer'indir. Çalışma yönteminden söz etmişim. Belki bir kelime bile yazmadı, ama kitap onun kafasının içindedir. Ben bunları kaleme geçirdim işte o kadar. Fazla duyarlı mı oluyorum bilmem ama, eğer Politzer yaşasaydı mutlaka önemli eserler verecekti. Gerçekten büyük bir filozoftu o.

• Son olarak biraz da Politzer'in kişiliğinden söz edebilir miyiz?

○ Politzer Macar kökenliydi. Faşist rejim geldiğinden başı derde giren babasıyla 17 yaşındayken Fransa'ya gelmişlerdi. Sanırım Fransızca'yı daha Macaristan'da öğrenmişti. Politzer çok iyi yetmişti. Fransızca ve ana dili yanında, Almanca, İngilizce ve İspanyolca'yı çok iyi bilirdi. Fransa'da da parlak bir öğrenimi yapmıştı. Daha 22 yaşındayken agregation'u tamamlamıştı. O sıralar daha Marksist değildi. Marks'ı okumaya 24-26 yaşlarında başladı. Eğer şöyleysen-

22. Kongre'de Parti'nin en eskileri

rindeyse, Marksizme teorik bir biçimde geldi. Çünkü Marksizmin ne olduğunu anlamıştı.

Böylece Marksizmin kararlı bir savunucusu, XVIII. yüzyıl deyimiyile "aydınlatıcısı" olmuştu. Gerçek bir filozof ve aynı zamanda iyi bir polemikçiydi. Marksist olur olmaz o dönemin ünlü Fransız burjuva filozofu Bergson'la polemiklere başladı. "Bergsonizm" üzerine sayfalar dolusu yazı yazdı. Hatta bunlar sonradan bir kitapta toplandı sanıyorum. Savaş döneminde de çalışmalarına devam etti. Partinin bu dönemde teorik çalışmalarının durmasında katkısı olan yoldaşlardan birisi de odur.

Marksist olur olmaz Partiyeye üye oldu. İşçi Üniversitesinin kuruluşuna katıldı. Antifaşist mücadelede eylemlerde yer aldı. Çok fazla yabancı dil bildiğinden, onun için sınıflar savaş tarihini motoru olduğundan ekonomik konulara ağırlık verdi. Bildiğim kadarıyla Parti için geniş bir dökümantasyon, bir arşiv hazırlamıştı. Partinin o zamanki merkezi 120 Rue Lafayette'e gittiğinde kendisini Almanca, İngilizce kitap ve dergiler arasında kaybolmuş bir durumda bulurdum. Sanırım bu arşiv çalışmaları nedeniyle hiç boş zamanı yoktu.

Ama yine de Humanite gazetesine ekonomik makaleler yazdı. Psikoloji ile de uğraşırdu. Bu alanda çalışmaları sanırım daha önceleri başlamıştı. Sonradan ekonomi çalışmalarına ağırlık vermişti. Bunları çalışma kapasitesini göstermek için söylüyorum. Okuduklarını çok çabuk özümüyebilirdi. Bu çalışma kapasitesi Partiyeye büyük yarar sağlamıştı. Çok az uyurdu.

Savaş başlayınca askere alındı. Ama Parti yönetimi ile her zaman ilişki içindeydi. Jacques Solomon ile birlikte. Solomon'dan söz etmemiş değil mi? Yazık o hiç unutulur mu?. Solomon, Langenin'in damadı idi. İşçi Üniversitesinde öğretmenlik yapıyordu. Kayımpederi aracılığıyla o zamanki bakanlardan De Monzie ile ilişkiyeydi. De Monzie namuslu bir demokratı. Paris civarında savaş devam ederken hükümet Sovyetler Birliğinden uçak temini yollarını araştırıyordu. İşte bu ilişki içinde Politzer, Franchon, Duclos ve Thorez'in Paris sa-

vuunası için kaleme aldıkları mesajı hükümet iletti.

Politzer daha sonra l'Université Libre' dergisini gizli olarak yayınlamaya başladı. Bu dergi bile Komünistlerin Nazi'lere karşı mücadeleye daha 1939 yılından itibaren başladıklarını başlıbaşına bir kanıtıdır. Politzer tutulduğuna kadar 20-25 sayı çıkmıştı.

Savaş döneminde ve gizlilik koşullarında Partinin önemli uğraşlarından birisi de sanırım teorik incelemelerin sürdürülmesi olmuştu. Somut olayların Marksist-Leninist çözümlemesi, Marksist-Leninist eğitimin devam ettirilmesi için bunlar gizlice basılı olarak yayımlanmaktaydı. Bu konuda Cogniot'un Parti yönetimi adına kurmayı başardığı "La Vie du Parti" -Parti Yaşamı- yayınları bu yönde aktıma gelen ilk çalıştı. Burada Parti yöneticilerinin, başka yoldaşların yazıları broşürler halinde gizlice yayımlanıyordu.

Politzer de bu çalışmalara bütün gücüyle katılmıştı. Bu konuda iyi bir örnek, Nazi teorisini Rosenberg'in Fransa Millet Meclisi salonunda verdiği "Kan ve Altın, Kan'ın Altın'ı Yenmesi" adlı konferansına, Politzer'in "20. Yüzyılda Devrim ve Karşıdevrim" broşürü ile cevap vermesidir. Nazi teorisi bilinliyordu. "Kan" yani Nasyonal Sosyalizm, "Altın" yani Kapitalizmi yeniyordu. Politzer bu yazısında Nasyonal Sosyalizmin sosyalizm ile hiç ilgisi olmadığını başarılı bir biçimde ortaya koymuştu.

Politzer, Gabriel Peri, Decourt, Solomon ile aynı anda tutuldu. Bu sırada Partinin teorik organı "La Pansee" dergisini ve Decourt ile birlikte "Les Lettres Françaises" Dergisini yayınlama çalışmaları yapıyordu. Feci şekilde işkence gördü. Bundan sonrasında Aragon şifirletmiştir.

Sanırım karısı Politzer kurşuna dizilmeden önce kendisiyle 20 dakika görüşebilirdi. Onun anlatığına göre, "çok sakın ve çok sevdiğin Fransa için, Partisi için ölmeye hazır" dı. Ve "mucadelenin süreceğine inançlı olduğundan dolayı çok mutlu" idi.

SON

FKP 22. Kongresi: Politzer'in mücadelesi devam ediyor

ÖZYALÇINER : KENAR MAHALLE İNSANLARINI HiÇ BIRAKMADIM

İşil KASABOĞLU

1934 Yılında İstanbul'da doğan Adnan Özyalçiner ilk hikaye kitabını 1960'da Panayır adıyla yayınladı. 1963'te yayınlanan Sur adlı kitabıyla Sait Faik Hikaye Armağanı'nı kazandı. 1971'de Yağma kitabıyla Türk Dil Kurumu Hikaye Ödülü'nü aldı. 1972'de "Yıkım Günleri" adlı kitabı yayımlandı. Bu günlerde de beşinci hikaye kitabı "Gözleri Bağlı Adam" yayınlanacak. "Gözleri Bağlı Adam" kitabında Türkiye'deki Amerikan Üs'lerini konu alan ilk hikaye yer alıyor. Ayrıca 12 Mart dönemi ve faşist baskılar konusunda yazılmış hikayeler de bu kitapta var. Bir de toplumsal açıdan Türkiye'nin kapitalistleşme sürecini anlatan bir hikayesi gene aynı kitapta yer alacak. Hikayelerin özelliği toplumsal çelişkilerin anlatılışında Kara Mizah öğesinin sık sık kullanılması.

■ İlk hikayenizi ne zaman yazdınız?
Bu hikayeden bu yana, yani önümüzdeki günlerde yayınlanacak olan "Gözleri Bağlı Adam" adlı kitabınızda yer alan hikayelere değin ne gibi gelişmeler, değişimler oldu sizce?

□ İlk hikayem 1953 yılında yayınlandı yanılmıyorsam. Ama bu bir başlangıçtı. Daha hikaye ve hikayecilik bilincine varmamıştım. Yayınlanan bu ilk hikayeden sonra birçok sanat dergisinde Kenar Mahalleden Notlar adıyla küçük epizodlar yayınladım. Beni asıl hikaye konusunda düşündüren, toplumsal konulara eğilimi sağlayan bu küçük notlar oldu. Hikayeciliğimin ilk çıkışı ben bu küçük notlara bağlıyorum. Hatta o yıllarda bu küçük notlar Ataç'ın da dikkatini çekmiş olmalı ki, Ulus Gazetesindeki Günce'sinde benden Karagömrük'ü bir yazar olarak söz ettiler. Bu dönemde Demokrat Parti yönetimi baskıyı arttırmaktaydı. Karanlık günler hızla yaklaşıyordu. Bu baskı dönemi bizim edebiyatımızda gerçeküstüçü ve varoluşçuluğa doğru birkayma gösterdi. Şiirde ikinci yeni ortaya çıktı. Ama bu yalnızca Demokrat Parti'nin baskıcı tutumundan geliyordu. O sırada Batı'nın Varoluşçu ve Gerçeküstücü yazarlarından başka yayınlanan kitap yoktu. Nazım Hikmet, Sabahattin Ali gibi yazarlarının adlarının bile anılması yasaktı. Kuramsal kitaplar saha hiç yoktu elbette. Bu etkilerle hikayelerimde gerçeküstücü bir tavır gönmeye başladım. Yalnız bu gerçeküstücü tarz benim hikayelerimde her biçimle olarak kaldı. Özde anlattığım insanlarda

yanı kenar mahalle insanlarında hiç bir değişiklik olmadı. Konular da aynı biçimde yoksul insanların konuları olarak kaldı.

1960 Devrimi birçok şeyi değiştirdi. 60 Öncesinde Demokrat Parti iktidarına karşı girişilen öğrenci eylemlerinde ben de vardım. Bu yüzden 1960 sonrasında ülkemiz ve ülkemiz insanları konusunda daha bilinçli bir tavır içine girmiş oldum. Bu dönem hikayeciliğime başlangıçtaki gerçekçiliğe dönüşü de sağladı. Artık biçimsel olarak da gerçeküstücü öğeler hikayelerimde yer almıyordu.

■ Zaten gerçeküstücü bir biçimle kenar mahalle insanları nasıllanlatılabildirdi?

□ Bunda haklısınız. Yalnız şu var: O dönemin edebiyat ortamında gerçeküstücü öğelerden ve varoluşçu havadan ben geçtin, daha vurucu, ortaya daha belirgin olarak çıkması için yararlanmaya çalışıyordum. Gene de bu konuda bir yanlışla düşüğümü kabul ederim. Ama başta da söylediğim etken ve etkileri düşünmenizi de isterim.

■ Teşekkür ederim. Şimdi de 1960 sonrası dönemini anlatır mısınız?

□ Bu dönemde "Yağma", "Yıkım Günleri" adlı kitaplarımda yer alan hikayeleri yazdım. Bu hikayeler ekonomik, toplumsal çelişkileri konu ediyordu. İnsan-toplum ilişkisini irdelemeye çalışıyordum. Özellikle çelişkiler açısından toplumsal konular hikayelerde baskın olarak görülmüyordu.

■ Son kitabınızda gelince...

□ Son kitabımın üstüne söyleyebileceğim toplumsal konularda sınıf bilincinin daha çok belirginleşmiş olması. İnsan-toplum ilişkisinde sınıfsal bakış açısının her ilk planda göz önüne alınması, hikayelerimdeki gelişmelerin yeni aşamaya oluyordu. Toplumsal açıdan da artık bu sınıfsal görüş belirginlik kazandı. Hikayelere de buradan yansımaları doğaldır.

Oylar sınıfsal bilinçlenmeyi keskinleştirdiği yazılanlar da bu açıdan daha açık ve seçik beliriyor. İşte bu tür bir öz yani faşist baskılar karşısında mücadele verme gereği hikayelerin biçimini de ister istemez açık seçikle götürüyor, daha anlaşılır ve daha anlamlı kılıyor. Zaten içtenlikle şunu söylemek isterim. En gerçeküstücü gördüğüm dönemlerde bile anlamsızlıktan ve bulanıklıktan yana hiç olmadım.

"Yolcu" günümüz Türkiyesi uyuyanlarını dürtükleme amacını taşıyor

Geçtiğiniz yıl yönetmenliğini yaptığı Sacco-Vanzetti oyunuyla tanıtılmış İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları yönetmen-oyuncularından Savaş Dinçel 1 Ekim'de başlayan yeni tiyatro döneminde Nazım Hikmet'in "Yolcu" adlı yapıtını Fatih Şehir Tiyatrosu'nda sahnelendi. Dinçel oyununda Kurtuluş Savaşı Destanını da kullanarak "Yolcu"yu daha güncelleştirmiş, günümüz Türkiyesi'nin "uyuyanları"na tam anlamıyla bir omuz atmak istemiş. "Hadi" demiş, "uyanın artık."

Anadolu'nun belirsiz bir bölgesinde yük katarlarının bile uğramadığı bir tren istasyonunda dünya olaylarından ve kendi ülkelerinin sorunlarından tamamen bağlarını koparmış üç kişinin öyküsü "Yolcu". İstasyon Şefi, karısı ve makası. Gerek artık yaşanmış istasyon şefi, gerekse genç makası daha önce birçok savaşa katılmışlar. Bu saşlardan, biri bir gözünü kaybederek, diğeri ise ayağını sakatlayarak çıkmış. Kurtuluş Savaşı'nın en hareketli günlerinde dahi bu üç kişiyi yaşama bağlayan tek şey İstasyon Şefi'nin elinde bulunan manipül'dür. Ama niçin kullanacaktır bu manipül, hiç bir zaman gelmeyeceği bilinen trenin ne zaman geleceğini sormak için mi? Yoksa savaşın hangi safhasında olduğunu bile bilemezken hükümetin ne olduğunu öğrenmek için mi?

Peki bu tren gelmez, savaşın biter İstasyonda bu üç insan ne yapacaktır? Tabii ki burada tek önemli sorunu birbirleriyle aralarında olan ilişkiyi yaratacağıdır. Bu üç insan birbirlerini yiyecek, bu arada farkında olmadan kendilerini yıpratacaklardır. Evdeki gazeteler niçin satılmıştır? Ya da genç makası istasyon şefinin karşısına niçin çıkarılır? Ya da kadın manipül'dür. Yoksa aralarında birşeyler mi var?... Tüm bunlar olurmuş üç kişinin aralarındaki kavgaya genişlerken, dışarıda, ülkenin diğer bölgelerinde savaş alabilirdiğince gelişmekte, ordu çetin bir mücadele vermektedir.

Peki nasıl uyanacaklardır? Savaşın ta içinden çıkmış, köyüne izini gelen atlı bir asker uyandırabilecek midir onları? Başta hayır. Ne demektir savaş? Kimle çarpışıyoruz? Ülke adına savaşmak ne demek? Kendisi kurtulmuş ya yetmez mi?... Bu sorular yöneltir başta atlı askere. "Hangi savaş?" "Benim karım makasıyla birşeyler çeviriyo galiba"... budur önemli olan. Ancak uyanacaklardır onlar da. İstemeseler de istemeseler de uyanacaklardır. Çünkü yakın bir köyün eşkiyası kapıya dayanmıştır. Savaşın yarılanıp soygun yapması için. İstemeseler de istemeseler de uyanacaklardır asker ve eşkiya karşısında. Ama artık istasyon şefi için çok geçtir, varoluşmuş, ölecektir. Genç makasının Ankara'da silah fabrikasında çalışmaya karar verdiğini belirten sözlerini dinlerken kapayacaktır gözlerini.

Yazının başlığında: "Yolcu" günümüz Türkiyesi "uyuyanları" anlatıyor, onları dürtüklüyor demliktir. Evet aslına oyun günümüz Türkiyesi küçük burjuvaların durumunu yansıtır. MC'yekarı zorlu bir mücadele veren ileri-devrimci, demokratlardan bilhaber küçük burjuvalar anlatıyor oyun. Ne zaman uyanacaktır bu insanlar? Hitler faşizminin kapılarını dayandığı gün ancak uyanan Alman sosyal demokratlarını mı örnek alıyordular?

Savaş sınırsız, mücadele doruğunda, savaş emperyalizme, faşizme karşı. Savaş emperyalizme ve faşizme karşıydı; o zaman uyuyordunuz, şimdi uyanmak da istemiyordunuz. Çünkü onları "Umutları" kurtaracak! Ya da umutlarının kurtarılması diğliyordunuz. Ama hayır, uyanmak gerek. Boş umutları rafa kaldırmanın zamanı geldi. Dışarıda insanlar savaşıyor, öliyor, yaralanıyor. Çıkan kabuğunuzdan. Fildiği tulenizden aşağı. İnin. Çıkacaksınız, inceciksiniz...

Savaş Dinçel'in başarılı bir şekilde yönettiği "Yolcu" mutlaka görülmeye si gereken bir oyun.

ÖRNEK BİR YAKLAŞIM

MADEN-İŞ SENDİKASI GREVİ İLE DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMADA OLUMLU BİR ADIM:

27-28 EKİM TARİHLERİNDE ANKARA'DA TOPLANAN SOSYAL-İŞ SENDİKASI YÖNETİM KURULU, TÜRKİYE'NİN GENEL POLİTİK SORUNLARINI, İŞÇİ SINIFINA YÖNELİK SALDIRILARI DEĞERLENDİRMIŞTİR. İŞÇİ SINIFI BAŞTA OLMAK ÜZERE TÜM DEMOKRATİK GÜÇLERE, SOSYALİSTLERE SALDIRILARIN YOGUNLAŞTIĞI BİR ORTAMDA YAPILAN BU DEĞERLENDİRMELERİ YÜRÜYÜŞ OKURLARINA SUNUYORUZ.

tasfiyeleri ile sürdürülen operasyon şimdi yeni bir aşamada. Burjuvazi için bedel dün olduğu gibi bugün de DISK'i ilericiden, sınıf içeriğinden boşaltıp kofaştırmak, zayıflayıp etkisizleştirmek ve parçalamaya sitede içine sokmaktır. Bu hedef doğrultusunda bir takım adımlar atılmıştır. Burjuvazi için yapı, yeni ve daha cesur adımlar atmaya elverişli hale getirilmiştir. Grevdeki binlerce Maden-İş üyesi üzerinden sürdürülen baskı, tehdit ve oyunların ardından MESS'in başlattığı insanlık suçu lokavt uygulamasının bu çalkantılı günlerle çabasıyla bir raslantı değildir. Türkiye işçi sınıfının ilericid sendikal hareketinin belkemiği durumundaki Maden-İş sendikası ve üyesi metal işçileri üzerinde yoğunlaştırılan baskılar, işçi sınıfına yönelik genel saldırının bir parçasıdır.

DENEYLERDEN SONUÇ ÇIKARILMALIDIR

Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik ve politik bunalımdan çıkış yolunu, siyasi egemenliklerinin ve sınımlarının devamını, daha baskıcı ve zorla dayan bir iktidarda gören ve tam boy açık faşizmi tezgahlayan burjuvaziye karşı tüm ilericid, demokrat güç ve örgütlerin ertelenmez öncelikli görevi: sorumluluklarının bilinci ile tutum ve tavırlarını yeniden ve diddyle ele almak ve gözden geçirmektir. Burjuvazi'nin baskı ve saldırılarının birbirinden başlamaz ve kopuk değil, aynı amaç doğrultusunda önlen zincirin halkaları olduğu artık kavranmalı ve mücadele bu bilinçle örgütlenmelidir.

Anti-faşist güç ve eylem birliğinin oluşturulması yanında dünyada ve Türkiye'de yaşananmış adı deneylerin bir daha yaşanmaması için, deneylerden gerekli dersler, sonuçlar çıkarılmalıdır. Faşizme karşı demokratik güçlerin ortak mücadelesini sağlayıcı, ilkel, tutarlı, yapıcı tavır koymamak; bu birliğin oluşturulmasını engelleyici, erteleyici, savsaklayıcı tutum içinde olmak ilericid besleyici verilemeyecek suçlardır. Somut koşullar ve ihtiyaçların somut çözümlerine dayanan öncelikli görevleri sıptarken, "herşeyi ben bilirim, benim bilmem yeterlidir" yanılsından hızla ayrılmak, doğru olan anlayış ve tavır içinde olunmalıdır. Kotarılması öngörülen eylemlerin platformunu ve programını oluştururken bu platformda yer alan, alınması gereken tüm güç ve örgütlerin kolektif iradesini oluşturmak gerektiği unutulmamalıdır. Yapılması gereken işlerin tamamı doğru komsulur, sadece tavanda değil, tabanda da doğru olan anlatılır, kavratılır iş bu görevin yerine getirilmesi zor olmayacaktır. En geniş katılımın en güçlü ve kalıcı birliğin, dayanışmanın oluşturulabilmesi koşuluyla bu olduğu unutulmamalıdır. Yani birlik, tavanda değil, tabanda sağlandığında gerçekten birliktir.

'Yukarıdaki görüşler ışığında Sosyal-İş Sendika Yönetim Kurulu, aşağıda belirtilen gıncel, öncelikli sorunlar için mücadele edeceğini tüm demokratik güç ve örgütlerin bilgisine sunar:

— 'Tımandırılan faşizme karşı kazanılmış demokratik hakların korunması ve geliştirilmesinin vazgeçilmez koşulu, anti-demokratik baskı ve uygulamalara ve onları ekonomik temellerine karşı mücadeledir. Bu nedenle Sosyal-İş Sendikası tüm demokratik kitle örgütlerini ve sendikaları öncelikle kendi taba-

nının ekonomik, demokratik baklarını korumak ve geliştirmek yolunda ilkel ve kararlı bir mücadele içinde olmaları gerektiğini,

'Bu mücadele içinde faşizme ve emperyalizme karşı tüm ilericid demokrat güç ve örgütlerle birlik ve dayanışma içinde olduğunu belirtir. Bu birlik ve dayanışmanın geliştirilmesi yolunda üzerine düşen görevleri bilinç ve kararlılıkla yerine getirmeye hazır olduğunu vurgular.

— 'Sosyal-İş Sendikası Genel Yönetim Kurulu lokavt uygulayan ve grevdeki Maden-İş Sendikası ile ve üyesi işçilerle işyerlerinde gerçekleştirilen dayanışma kampanyalarının gerekliliğini ve önemini benimser. Ancak en geçerli olan dayanışma ve yardımlaşma yönteminin doğrudan yardım olduğunu kabul eder. Bu anlayışla Türkiye Maden-İş Sendikası yönetimine ilk elden 50.000 TL veremeyi kararlaştırır. Bu yolda bundan sonra da gücünün elvereceği tüm çabayı gösterir, her türlü dayanışmaya ve diyaloga açık olduğunu belirtir. Tüm ilericid sendika ve diğer demokratik kitle örgütlerini de Maden-İş grevleri ile bu yöntemle dayanışma ve yardımlaşmaya çağırır.

— 'Anayasal bir hak olmayan lokavtin suç sayılıp yasaklanması ve genel grev baskının yasalması yolunda mücadele etmeyi görev sayar ve tüm demokratik güçleri bu baklann kazanımı yanında mücadeleye çağırır.

— 'Sosyal-İş Sendikası MC İktidarnın faşist ve gerici eğitim politikasına eğitim kurumlarının ve kadrolarının faşistleştirilmesine karşı mücadele içinde olduğunu vurgular. ODTÜ işçilerinin ekonomik demokratik mücadelesini bugüne kadar olduğu gibi bundan böyle de bu anlayışla sürdüreceğini belirtir.

— 'Tüm çalışanların grevli-toplu sözleşmeli sendikalaşma mücadelesini desteklediğini, bu mücadelede veren örgütlerle dayanışma içinde olduğunu belirtir. İşçi-memur aynı sorununu çözümlerli karamanında derhal uygulanması yolunda mücadele içinde olduğunu vurgular.

— 'İşçi emekçi yığılların insanca yaşamın asgari çizgisinin de altında yaşamaya zorlandığı, yasal asgari ücretlerin DPT tarafından dahi yüzde 100 artırılması gerektiğinin açıkladığı şu günlerde:

'Yasal asgari ücretinin miktarının ve tesbit yönteminin gerçekçi ve geçerli bir biçimde çözümlenmesini,

'Yasal ve eski asgari ücretler arasındaki farkın tüm işçilerin ücretlerine yansıtılmasını talep eder, bu yolda mücadeleyi görev sayar.

— 'Sosyal-İş Sendikası öncelikle Türkiye işçi sınıfının ilericid sendikal hareketinin örgütü DISK'i ve tüm ilericid demokratik kitle örgütünü hedeflerinden sıptırma, zayıflatmaya, bölmeyle yönelik her türlü saldırının karşısında olduğunu belirtir. DISK'i DISK yapan sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelilerinin korunması ve geliştirilmesi yanında dün olduğu bu gün de görev başında olduğunu erklar. DISK ilkelilerini hiçe sayan, örgüt için demokrasiyi, işçilerin söz ve karar sahibi olması ilkesini çöğneyen ayakları mücadelede devam edeceğini, bu mücadelede ilericid, işçi, yönetici ve sendikalarda en geniş birlik ve dayanışma içinde olduğunu bir kez daha vurgular.

'Sosyal-İş Sendika Yönetim Kurulu yukarıda belirtilen görüşlerini tüm ilericid sendikaların ve diğer demokratik kitle örgütlerinin bilgisine sunar'

"Emperyalizme bağımlı geri Türkiye kapitalizminin içinde bulunduğu genel bunalım sonucu burjuvazi başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi sınıf ve tabakalar üzerindeki ekonomik ve politik baskısını giderek artırmaktadır. Bir yandan fiyatlar korkunç bir hızla yükselir, istisfıcılık, rugunculuk, karaborsacılık alabilirdiğine yaygınlaşırken, ilke ekonomisinin yeni ve aşılma güç darboğazlara sikiükleyen sözde tedbirler alınıyor, dış borç arttırılıyor, paranın değeri düşürülüyor, işçi ücretleri döndürülmek isteniyor.

Baskı, kıyım, işkence ve "faali meçhul" siyasi cinayetlerle tehdit ortamı: beslenirken Aşkaled Nazı yöntemi ile toplu imhalar gündeme konurken faşizmin tımandırılması operasyonu planlı ve sistemli bir biçimde sürdürülüyor. Kendi içlerinde ve emperyalizme aklı bir dayanışma içinde bulunan hakim sınıflar bir yandan devlet aygıtını, öğrenim kurum ve kadrolarını faşistleştirme çabalarını sürdürüyorlar. Öte yandan Türkiye işçi sınıfının ve tüm emekçilerin gelişen ekonomik, demokratik ve politik mücadelesini baskı ve kontrol altına alma çabasıdır.

FAŞİZTİRMANIŞI HIZLANIYOR

Her zaman olduğu gibi, burjuvazi öncelikle işçi sınıfına saldırıyor. İşçi sınıfının ilericid sendikal hareketini ve örgütlerini doğrudan ve dolaylı saldırılarına detentiml altına alma, parçalamaya, yozlaştırmaya, üyeleri ve kamuoyu önündeki güvenilirlik ve saygınlığını yok etmeye çalışıyor.

Bu ikilil durum kitleleri dayanılmaz yaşam koşullarını içinde teslimiyete, kadercilliğe, güvensizliğe ve umut kırılığına sürüklüyor. Yarattığı ortamda faşist tımandırması giderek hızlandırılıyor, faşizme karşı olan güçlerin zaafa uğratılması, etkisizleştirilmesini de beraberinde getiriyor.

Bugün, Türkiye işçi sınıfının ilericid sendikal hareketinin içine düşürüldüğü durumun tahrifatı DISK ile sınırlı kalmamış, diğer emekçi sınıf ve tabakaların demokratik örgütlenmelerine de yansımıştır. DISK yönetimindeki kavga "sağcılar-solcular" "sosyalistler-anti-sosyalistler" arası bir mücadele değildir. Gerçekte DISK'i DISK yapan ilkelilerin tacipçisi ve mücadelesini olan sendikaların, yöneticilerin, temsilcilerin, işçilerin